

DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVI. évfolyam 280. szám — 1939 december 14 csütörtök — Ara: 12 fillér

A Felvidék és a nyilasok

Most egy éve már boldog örömmel mondhattuk magunknak a Felvidék visszatért területeit. A tavasz pedig újabb örömteljes eseményt hozott, Kárpátalja felszabadítását. Boldog érzésekkel jártuk be a visszatért ősi földet nyári verefényes napokon, magunkba szívtuk a drága tájak régen nélkülözött képét; az ősi városok történelmet lehelő utcáit, tereit áhitatos lélekkel jártuk. És a viszontlátás boldog örömebe fanyar ízek vegyültek. Mindenütt találkoztunk, már akkor, unos-untalan a hazai terekről ismert nyilas-keresztes propaganda feliratokkal; falra, köre, sétánypadra és minden elképzelhető helyre rajzolt nyilas jelszavakkal. Csodálkoztunk, mire való ez a nagy síetség és elképzeltük, mennyire szebb és méltóbb lenne ha a visszatért felvidéki testvéreinkkel való lelki egybeforradás a napi politika disszonáns kísérő zenéje nélkül történe meg.

Most, hogy a képviselőház a felvidéki választásokról szóló javaslatot tárgyalta és Hubay Kálmán felszólalására a belügyminiszter megadta a kellő választ, eszünkbe jutottak a nyári élmények. A politikai szabadság hívei vagyunk, de vannak irratlan törvények is, melyeket illik betartani általános nemzeti érdekből is. Ilyen tiltottak volna azt, hogy a nyilasok mindjárt a felszabadulás utáni hónapokban és azóta is állandóan „gyurják” a felvidék lakosságát. Ebben az esetben igazán félre kellett volna tenni a pártérdekeket és holmi mozgalmi célokat. A Felvidék és anyaország lakosságának egybeforrásához egyáltalán nem volt szükség nyilas beavatkozásra, sőt ellenkezőleg, merjük állítani, az a nagy agítáció csak ártalmára volt a szent ügynek és választóvonalakat emelt. Jogaimuk se igen volt hozzá a nyilasoknak, hiszen „gyepűföldes” programjuk, melyet maguk is kénytelenek voltak megváltoztatni, — valami zavaros „Hungarista államról” beszélt, mely négy részre szakította volna szét az országot.

A Felvidéken és Kárpátalján csak egyetlen gondolatnak van létjogosultsága, a Szent István-i birodalmi eszmének. Annak az államesszmeének, mely megőrizte és fenntartotta a magyarságot ezer éven át a Duna-medencében.

Bátorságot sem igen kell ott hirdetni, mert a felvidéki magyarságnak volt bátorsága húsz év keserves elnyomása mellett is kitartani magyarsága mellett. Találomra jegyezte meg Vozary Aladár, hogy neki, aki tizenhét hónapot töltött a eszek börtönében, senki sem mondta, hogy bátorság és mégsem félt. A felvidéki magyaroknak húsz éven át nem a nyilasok hirdették, hogy kitartás és mégis kitartottak. Bátorságot és kitartást tehát nem kell nekik prédikálni és főleg nem a nyilas-berkekből.

Szovjet-Oroszországot kizárják a Népszövetségből

A külön bizottság megállapította a finn támadás ügyében a fennálló egyezmény megszegését és a szovjet „bűnös-ségét” — A Népszövetség felhívja valamennyi tagállamát, hogy Finnországnak nyújtson segítséget

Csütörtökön dönt a javaslatról a közgyűlés

A pénzügyi háború már gőzerővel folyik, állapította meg a francia pénzügyminiszter

Macsek Budapestre jön

Az elmúlt nap kétségtelenül legki-magaslóbb külpolitikai eseménye az, hogy a Népszövetség külön bizottsága, amelyet a finn-orosz viszály ügyében küldtek ki, Szovjetországnak a kizárását javasolja.

Ez a határozat csütörtökön kerül a népszövetségi közgyűlés elé és a jelek arra vallanak, hogy ott keresztül is megy. Egyedül a svéd és norvég kiküldött szavazta meg fenntartással a bizottságban a kizáró indítványt, a többi hatalmaknak a bizottságban levő képviselői fenntartás nélkül hozzájárultak.

A Népszövetség fennállása óta nem hozott ilyen erőlyes határozatot, de még ilyenü javaslat sem került soha a nemzetek plénuma elé. Nagy kérdés, most már, hogy mi lesz ennek a határozatnak a következménye. Bizonyosnak látszik, hogy ezután a Szovjet és Anglia-Franciaország viszonya még jobban elhidegül és a két nyugati államban már olyan hangok is hallatszanak, hogy szüntessék meg a diplomáciai kapcsolatokat a Szovjettel.

A népszövetségi közgyűlés elé kerülő

A genfi javaslat

Genf, december 13. A népszövetség közgyűlésének befejeztével összeült a különbizottság és kinevezte a szerkesztő-bizottságot, amely délelőtt egy órakor ült össze a határozat megszerkesztésére, amelyet valószínűleg, csütörtökön a Népszövetség közgyűlése elé terjesztenek jóváhagyás végett. A határozat Szovjetországnak a népszövetségből való kizárását foglalja magában.

A finn kormány felhívását tanulmányozó népszövetségi különbizottság határozati javaslatot dolgozott ki. A javaslat a következőket tartalmazza:

1. A közgyűlés megállapítja, hogy Szovjetországnak azzal a támadással, amelyet Finnország ellen elkövetett, megszegte a Finnországgal kötött külön politikai egyezményt valamint a párizsi egyezményt és a népszövetségi

javaslat rendkívül éles és mikor megbélyegzi a Szovjet hadjáratát, nyíltan Finnország mellé áll, sőt tagállamait a megtámadott finn nép megsegítésére hívja fel. A helyzet képe az, hogy nagyon könnyen a spanyolországi eset ismétlődik meg a kis finn nemzettel kapcsolatban, de most már a Népszövetség égisze alatt.

A finn-orosz hátrérről ismét olyan hírek érkeznek, hogy a hősiessé finu haderő mindenütt visszaverte a szovjet csapatok támadását. Ezzel szemben a szovjet hadijelentés egy-két helyen előnyomulásról számol be, de a megnevezett, elérnek jelentett helységek nem mutatják az előnyomulás nagyobb lendületét. Ugy látszik, a finnek sokáig képesek lesznek fenntartani az orosz gőzhengert.

Magyar vonatkozásban a nap igen érdekes híre, hogy Macsek jügoszláv helyettes miniszterelnök januárban Budapestre jön. Az olasz hírforrás tudni véli, hogy Macsek budapesti útja román-magyar közeledés létrehozásává van kapcsolatban.

egyezmény 12. cikkelyét, továbbá megállapította azt, hogy Szovjet-oroszország a támadás megindításával minden jogi alap nélkül megsértette az 1932-ben kötött finn-szovjet támadást kizáró egyezményt, amely 1945. év végéig maradt volna hatályban. Ünneplésen elítéli Szovjetországnak a finn állam elleni akcióját. A közgyűlés sürgős felhívást intézett a szövetség valamennyi tagjához, hogy Finnországnak módjában álló anyagi és emberbaráti segítséget nyújtsa és tartózkodjék minden olyan akciótól, amely meggyengíthetné a finn ellenállást. Felhatalmazza a főtávkarságot, hogy tanácskozást kezdjen a nem tagállamokkal, esetleges együttműködés céljából.

2. Megállapítja azt, hogy Oroszország jöllehet meghívást kapott, visszautasította a tanács és a köz-

gyűlés előtt való megjelenést, a Finnországgal való viszály ügyében, ezzel megsértette a népszövetség egyik leglényegesebb kötelezettségét, a béke szavatolásával s a nemzetek biztonságával kapcsolatban. Szovjetországnak úgy eszelekedett, mintha a népszövetség számára nem is volna, Szovjet-oroszország nemcsak a népszövetségi egyezmény kötelezettségeinek megsértésében bűnös, de ezáltal az egyezményen kívül is helyezte magát. A tanács az egyezmény 16. cikkelye értelmében jogosult arra, hogy levonja a következményeket ebből a helyzetből és ezért azt ajánlja a tanácsnak, hogy a kérdéses ügyről döntsön.

A külön bizottság elfogadta a javaslatot

Genf, december 13. A népszövetségi különbizottság elfogadta a határozati javaslatot, amelyet csütörtökön terjesztenek a népszövetség közgyűlése elé. Egyedül a svéd és norvég kiküldött jelentette ki, hogy csak fenntartással adják hozzájárulásukat a javaslatához, mert kormányuk véleményét kell megkapniok.

Dánia Finnország mellett áll

Kopenhága, december 13. A dán miniszterelnök beszédet mondott s abban vázolta Dániának a finn-szovjetországi viszályval kapcsolatos semlegességének alapelveit és kijelenti, hogy a dán nép teljes szívével Finnország mellett áll.

Az orosz nép nem akar háborút

Kopenhága, december 13. (Stefani.) A moszkvai finn követ átutazott Kopenhágán és a sajtó képviselői előtt többek között ezeket jelentette ki:

Bizonyos, hogy az orosz nép nem akarja a Finnország elleni háborút és nem helyesli a Kreml jelenlegi politikáját. (MTI)

Ha törött, minden tárgy csak lom.
 Az ékszer törötten is vagon.
 Karácsonyra maradandó értéket vásároljon.

Az oroszok újabb támadását is visszaverték a finnek

Viiipuri, dec. 13. Az oroszoknak nem sikerült a finnek védelmi vonalát átörni, Taipale környékén a Karéliai földszoros északi részében. Az oroszok itt legalább 30 ezer emberrel és tíz üteggel támadtak. Egyes helyeken 4-5 km-re visszaverték a finnek az oroszokat.

Svéd tudósítók valószínűnek tartják, hogy az oroszok még szerdán nagyobb

támadást indítanak. Főcéljuk, hogy elvágják a vasúti összeköttetést Svédországgal. Egyébként minden oldalról megállapítják, hogy az oroszok veszteségei legalább ötszörösen felülmúlják a finnekét. Az utóbbi 12 nap alatt 114 orosz harcocsit pusztítottak el. Megemlítik, hogy az orosz katonák között skorbut lépett fel.

A Szovjet haditanács a legnagyobb erőfeszítést határozta el

London, december 13. (MTL) Az angol sajtó nagy része — köztük a Daily Telegraph — úgy tudja, hogy a Kremlben a múlt éjszaka Vorosilov elnöklésével tartott haditanács a lehető legnagyobb és sürgős erőfeszítést határozta el, utalással arra, hogy Finnország, ha a szovjet lehangolási kísérlet napokon belül nem jár sikerrel, egész télen kitarthat.

A Daily Express szerint az oroszok a leg súlyosabb nyomást Finnország

darázsderékára, az ország legszűkebb részére gyakorolják, amely a szovjet-határtól a Boteni öbölhöz terjed.

A Reuter Iroda szerint az oroszok máris egymillió embert és ezer repülőgépet vontak össze a határon. Valószínűleg megvárják, amíg a határmenti tavak befagynak, hogy a jég elbírja az orosz harcocsikat és tűzérseget.

A Daily Telegraph szerint Finnország sorsa attól függ, hogy hány modern repülőgépet kaphat.

Finn légitörpök tönkretették a murmanszki vasútvonalat

Helsinki, december 13. Az oroszok elfoglalták a Ladoga-tavon fekvő kis Mausari szigetét, Karéliában azonban előnyomulásuk csak jelentéktelen.

A finnek az oroszok ismételt támadásaival szemben még mindig tartják Suomussalmi városát.

Finn repülőgépek 18 kilométer hosszúságban tönkretették a Murmanszkból a Lagoda-tóhoz vezető vasútvonalat, hogy megakadályozzák a Szovjet csapatszállítását.

Rovianemi városa körül heves harcok dúlnak.

Győzelmes harcokról számol be a finn hadijelentés

Helsinki, december 13. (Havas.) A szerda esti hadijelentés közli, hogy Tolvajärvi környékén rendkívül heves harc folyik. A finnek 5 középnyagyságú harcocsit, 4 tábori ágyút, 5 páncéltörő ágyút és nagymennyiségű önműködő fegyvert zsákmányoltak. Az oroszok igen súlyos veszteségeket szenvedtek. A hivatalos jelentés jelzi, hogy valamennyi arcvonalon járőrtevékenység folyt. A Tajipale folyó partján végig a keleti arcvonal mentén tovább folynak a harcok. A legtöbb orosz támadást visszaverték. A koivistoi finn

partvédő ütegek hatásosan támogatják a szárazföldi csapatok hadműveletét. A Lagoda-tó mellett a finn ütegek szétgrasztolták az ellenséges osztagokat. Saunaimi környékén a finn partvédő ütegek a partraszállt orosz csapatokat arra kényszerítették, hogy ismét hajóra szálljanak. A szovjet légitörök a parti szigetvilág egyes pontjait bombázták. A finn légitörök több szovjet katonai célpontot bombáztak, valamint géppuskatűz alá vettek egyes gépesített szovjet osztagokat. (MTL)

Angol repülőgépek Finnországnak

London, dec. 13. Az alsóház szerda délutáni ülésén Kingsley Wood miniszter bejelentette, hogy az angol kormány, miután mérlegelte a körülményeket, elhatározta, hogy engedélyt ad az egyik angol repülőgépgyárnak, hogy repülőgépeket szállítson Finnországnak. A miniszter bejelentését az alsóház lelkes tapsal fogadta. (MTL)

Szovjet hadijelentés

Moszkva, december 13. A leningrádi katonai kerület vezérkarának hadijelentése:

A szovjet csapatok december 12-én valamennyi irányban folytatták előrenyomulásukat. Útha irányában megszállták az államhatártól 92 kilométerre nyugatra

fekvő Markajarvi mezővárost, Petrozavodszk felől pedig a Lagoda-tó partján fekvő Hunttila-falut és Kompinoja vasútállomását a Pitkaranta és a Serdopol közötti vasútvonal mentén.

A köd és alacsonyan szálló felhők megakadályozták a légihaderő tevékenységét.

— A belek gyakori teltsége és puffadtsága, valamint a rekesz erősebb feltelődése a rendkívül enyhén és kellemesen ható természetes Ferenc József keserűvíz használata által — reggelenként éhgyomorral egy pohárral — megszüntethetők és így az agy, a tüdő, — vagy szív felé irányuló vértelődések sokszor elkerülhetők. Kérdezze meg orvosát!

IGAZI KARÁCSONYI AJÁNDÉK!

|| értékes, örömet okoz, ||
 tartós, izlósos,
 szép, finom, ||

mindezt eléri, ha karácsonyi ajándékot KÖRÖSINÉL vásárol

Oroszország visszahívja londoni és párizsi nagyköveteit?

London, december 13. A „Times” moszkvai levelezője Oroszország várható magatartásával foglalkozik. Szerinte Moszkvában nem ejtették el a nyugati hatalmakkal való diplomáciai viszony megszakításának gondolatát; sokan vannak, akik legalább is a londoni és párizsi szovjet nagyköveteit visszahívását kívánják.

Washington, december 13. A Havas-Iroda jelentése szerint a Szovjetunió elutasító magatartása a Népszövetség felhívásával szemben megerősíti azoknak a köröknek a véleményét, amelyek szerint Amerika és a Szovjetunió között megszakadnak a diplomáciai kapcsolatok.

Koalíciós kormány Svédországban

Stockholm, dec. 13. Az új svéd kormánylista tanúsága szerint sok év óta először történt, hogy Svédország kormányában a szociáldemokraták nincsenek többségben. A svéd kormányban képviselve van a parlament négy legnagyobb pártja. A király már fel is eskette az új kormányt. Délelőtt 11 óra kor a kormány nyilatkozatot tett a parlamentben. A kormánynyilatkozat lényegint többek között, hogy a nemzetközi helyzetre s azokra a nehézségekre való tekintettel, amelyeket ez a helyzet

Svédországra hozott, elérkezett az időpontja annak, hogy megvalósítsák az összefogásnak már régebben felvetődött gondolatát s valamennyi jelentős irányzat képviselői helyet és felelősséget kapjanak az ország kormányzásában. Ez az eljárás a nemzet egységéről tanuskodik, a svéd kül- és belpolitika mostani nagy feladatainak idején. A koalíciós kormány érvényét akar szerezni a svéd önállóságnak és semlegességnek. Elvárja, hogy a nép valamennyi rétege támogassa ebben a törekvésében.

A pénzügyi háború már gőzerővel folyik A francia pénzügyminiszter beszéde

Páris, dec. 13. A francia kamara szerdán délután ülésén a költségvetés általános vitája előtt Reynaud pénzügyminiszter beszédét hallgatta meg. A pénzügyminiszter hangsúlyozta, hogy a németek minden eszközt igénybe vesznek az ellenük megindított gazdasági és pénzügyi háború megnyerésére. Míg a katonai háború körvonalai még alig bontakoztak ki, a pénzügyi háború már gőzerővel folyik. Kötelességünk — mondotta a miniszter, — hogy hosszabb ideig tartó haditiltásra készüljünk fel. Németország azt reméli, hogy a demokráciák jól lehet gazdagok és sok aranyuk van, elbuknak, mert nem lesznek képesek olyan áldozatok elviselésére, mint amilyeneket a német nép vállalt magára. Hitler

a Franciaországban felmerülő elégedetlenségre és zavarra számít. Tőlünk függ, hogy Hitler számítása beváljik-e, vagy sem. A miniszter véleménye szerint az ország erkölcsi erejét azzal lehet megőrizni, ha kimutatják az ország népének, hogy a vállalt áldozatok gyümölcse a győzelem lesz. A továbbiakban a miniszter még rámutatott, hogy a kormány politikája az árak emelkedése és a pénz hígítása ellen irányul. Végül hangsúlyozta, hogy a szövetéségek csak olyan áldozatok árán nyerhetik meg a háborút, amelyekről eddig még fogalmuk sem volt, mert ha ezekre nem lennének képesek, könnyen elveszthetnék a háborút. (MTL)

Német hadijelentés

Berlin, dec. 13. A német véderő főparancsnoksága a következőket közli: Nyugaton helyi járőr- és tűzérsegi tevékenység volt. A Saarbrückentől délkeletre elterülő vidéken egy járőr — egy tiszt és tíz közelegény — francia területen elfoglalt egy ellenséges támaszpontot. Az ellenség öt halottat vesztett. Egy tisztet és tizenhat közelegényt elfogtunk. A német járőr veszteség nélkül tért vissza.

A Bremen Lloyd gyorsgőzös visszatérésével kapcsolatban 12-én az esti és éjszakai órákban brit repülőgépek repültek a német öbölben. Az Északi tengeri szigetektől és a hadihajókról idejekorán megindított elhárító tűz arra kényszerítette az ellenséget, hogy az Északi tengeri part elértébe előtt a part vidék előteréről visszaforduljon.

Angol repülők felderítő úton

London, december 13. Kedden este angol repülőgéprajok felderítő úton jártak a helgolandi vízi repülőgép-támpontok felett. A repülőgépek a felderítő út során el-

repültek Schilt, Borkum és Nordmeyer szigetek fölött is, hogy megakadályozzák az aknarakó repülőgépek működését. Az angol repülőgépek ezalkalommal igen jelentékeny ellenállásba ütköztek, de megbízatásukat sikeresen fejezték be. (MTL)

Belgrád, december 13. Szerdán Belgrádba érkezett két kereskedelmi szakértő, akik a magyar-jugoszláv kereskedelmi tárgyalások előkészítő munkáját végzik. A tárgyalások — mint ismeretes — csak januárban kezdődnek meg Belgrádban.

V i g s z i n h á z

MA UTOLJÁRA

Tánc a föld körül

A világhírű táncospár:
 GINGER ROGERS — FRED
 ASTAIRE legújabb filmje.

Vásáry István beszéde a képviselőházban a törvényhatósági választások titkosságáról

Indítványozta, hogy a bírák függetlenségére vonatkozó rendelkezést terjesszék ki a köztisztviselőkre

A képviselőház tegnap a törvényhatósági választások elhalasztásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta. Krudy Ferenc előadó kifejtette, hogy a felvidéki területek visszacsatolása következtében szükség van a törvényhatósági választásoknak 1940 december 31-ig való elhalasztására.

Budinszky László (nyilas) nem fogadja el a javaslatot. Szerinte a felvidéki és a törvényhatósági választásokat meg lehetett volna már tartani.

Spétt Ernő (MÉP) visszautasította a nyilasszónok állításait. Hangoztatta, hogy a belügyminiszter közigazgatási reformja az önkormányzat megerősítését célozza.

Közi Horváth József az autonómia fontosságáról beszélt.

Meiler Károly a nemzeti szocialista gondolatról szólott.

Vásáry István (függ. kisg.) jogi szempontból bírálta a javaslatot. Ramutatott arra, hogy ma abban a helyzetben vagyunk, hogy a törvényhatósági választásokat úgy sem tudnánk megtartani. Megállapította, hogy az 1929. évi XXX. tc., amely a törvényhatósági választásokról intézkedik, a multhoz képest haladást jelent.

A törvény végrehajtása során azonban történnék olyan hibák, amelyek a törvénnyel és a törvényhozás intenciójával össze nem egyeztethetők. Ilyen hiba a törvényhatósági tagsági helyek választásánál, hogy a titkosság elve a legtöbb esetben nem érvényesül. Ennek oka és magyarázata az is, hogy a végrehajtási rendelkezés nem teljesen tökéletes, de még inkább az, hogy még ezeket a végrehajtási rendelkezéseket sem tartják meg a gyakorlatban. A választásnál előre el lehet készíteni és kinyomtatni a jelöltek névsorát, úgy hogy azt még előzőleg szét lehet osztani.

Kifogásolta ezután, hogy a közigazgatás nem független a pártpolitikától. A közigazgatás egyes szervei pártszolgálatra adják magukat. Elismeri, hogy nem felsőbb hatalom kényszeríti őket erre, hanem konjunkturából teszik ezt, de ez éppen úgy elítélendő. Örömmel hallotta, hogy a belügyminiszter elítéli ezeket az anomáliákat és hogy a miniszterelnök is kijelentette, hogy nem barátja annak, hogy tisztviselő pártokhoz tartozzanak. Az anomáliák megállítására indítványozza, hogy a törvényjavaslatba új szakaszként vegyék fel a bírák politikai függetlenségére vonatkozó 1869. évi

IV. t. c. rendelkezését, úgy, hogy azt a minisztereken és a politikai államtitkárokon kívül minden köztisztviselőre kiterjesszék. Ezzel elérik, hogy a közigazgatás éppen úgy nem állhat még részleteiben sem a pártpolitika szolgálatában, mint ahogy nem szolgálhatja a pártpolitikát a királyi bíróság sem. A törvényjavaslatot nem fogadta el.

Ezután áttértek az interpellációkra.

A zsidó birtokok igénybevételéről

Matolcsy Máttyás a zsidóbirtokok igénylése körül tapasztalható visszasságok tárgyában interpellált.

Lukács Béla államtitkár válaszolt az interpellációjára. Kijelentette, hogy a miniszteriumnak nincs tudomása azokról a visszasságokról, amelyeket az interpelláció megemlített. Természetesen a felhozott eseteket a legszigorúbban

ben éppen az ott irányadó és még ma is hangadó urak véleménye és kérése alapján történt. Minden tisztviselő alkalmazásában az ő véleményük és a tárcanélküli miniszterium véleménye volt a döntő. Ha az összeállításba hibák csúsztak bele, akkor ennek nemcsak a kormány az oka. Kijelentette már, hogy meggyőződött arról, hogy a tisztviselői kar szelektálása nem történt megfelelően és hogy kénytelen lesz revíziót eszközölni, eltávolítván mindazokat, — akik nem megfelelőek. E revízió során is természetesen elsősorban a nemzethűség szempontját veszik figyelembe.

A ház a választ tudomásul vette.

Egy különös interpelláció

Jand Lajos a miniszterelnökhöz interpellált a „németnyelvű lakosság körében terjesztett megfélemlítő híresztelésekről és ezek körében tett intézkedésekről” címmel. Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek.

Budinszky László intézett ezután interpellációt a miniszterelnökhöz és a belügyminiszterhez, a törvényhozói tekinthet és a törvényhozók szótázaszabadságát és függetlenségét sértő rendeleti jogalkotás közötti ellentétek megszüntetése tárgyában. Az interpellációt kiadták az illetékes minisztereknek.

Palló Imre a miniszterelnökhöz, a földművelésügyi miniszterhez intézett interpellációját a magyarországi rizstermelés bevezetésének mesterséges akadályairól, illetve az akadályok haldéktalan elhárításáról. Kérte a rizstermelés fejlesztését.

Látványosak LORD uridivat karácsonyi kirakatai

kivizsgálják. Arra a kérdésre, hogy hajlandó-e a miniszterium a zsidó birtokokat kisembereknek juttatni, a meghatározottan igennel felel, már csak azért is, mert a törvény is ezt teszi a miniszter kötelességévé. A zsidóbirtokokra vonatkozó bejelentéseket ez év november 30-ig kellett megtenni. A gazdasági felügyelőségek az erre vonatkozó kimutatásokat már meg is kapták. A miniszterium utasította a felügyelőségeket, hogy a zsidó birtokokkal kapcsolatos kérdéseket soronkívül vizsgálják meg és ha szükség van rá, a helyszíni eljárásokat is soronkívül tartásuk meg. Ezután kapja meg a miniszterium a jelentést és a végrehajtás ügy történi, hogy 1940 október 1-ére már be is vezethetik az igényelőket a zsidó birtokokra.

A felvidéki rehabilitáció és a tisztviselők ügye

Korláth Endre a belügyminiszterhez interpellált a felvidéki és kárpátaljai cseh agrárpari és más vezérek rehabilitációjáról, hatósági szervek által való támogatásáról.

Keresztes-Fischer belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy arról van szó, hogy a visszacsatolt területek embereit nemzethűségi szempontból szelektálják. A kormányt a megbékítés szempontja vezeti ebben a kérdésben, de nem állhat meg az a feltevés, mint ha a kormánynak az volna a felfogása, hogy a nemzet ellen elkövetett súlyos cselekményeket, súlyos magatartást is meg lehetne bocsátani. Idáig nem lehet elmenni.

A kormánynak az a kötelessége hogy a tisztesség és nemzethűség alapján tárgyilagosan, elfogulatlanul intézkedjék. Az interpelláló képviselő panaszt tett arról, hogy a tisztviselői karban nem megfelelő emberek ülnek. A tisztviselői kar összeállítása az első idők-

Lukács Béla államtitkár a földművelésügyi miniszter nevében a Mezőgazdasági Kamara autonómiájának felfüggesztése tárgyában interpellált. A földművelésügyi kormány nem tud arról, hogy a rizstermelés útjába akadályokat gördítenek. A tavalyi 26 pengős rizsarakat a miniszter intervenciója folytán 36 pengőre emelték fel. A kormány mindent elkövet a rizstermelés fokozására.

Az Országos Gazdakamara autonómiájának felfüggesztése

Nagy Ferenc a földművelésügyi miniszterhez interpellált a Mezőgazdasági Kamara autonómiájának felfüggesztése tárgyában. Hangoztatta, hogy két év óta nincs Országos Mezőgazdasági Kamara.

Matolcsy Máttyás ugyancsak az Országos Mezőgazdasági Kamara elnökválasztása tárgyában interpellált. A Kamara felépítése olyan, hogy nem tud érvényesülni benne a népi gondolat. — Kérte a minisztert, oldja meg ezt a vajdó kérdést.

Vitéz Lukács Béla földművelésügyi államtitkár válaszolt a két interpellációra. Meglehető óvatossággal kell válaszolni — mondotta — mert a Mezőgazdasági Kamara autonómiáját felfüggesztették s az ügyek vitelét miniszteri biztos intézi, tehát az egész ügy vizsgálati állapotban van. Tiltakozik Nagy Ferencnek az ellen a kijelentése ellen, hogy a miniszteri biztos kiküldése arculcsapás a gazdatársadalomra. A minisztertanács és a földművelésügyi kormányzat éppen a mezőgazdasági társadalom érdekében küldte ki a miniszteri biztost, hogy minél gyorsabban megállapíthassa a tényeket és a szükséges teendőket. Egyébként rendkívül szerencsétlennek tartja, hogyha a gazdatársadalom különböző rétegeit egymás ellen heccelik. A Mezőgazdasági Kamara valamennyi kurijának tagjai

1939. XII. 14. csütörtök 3

nyakkendő, legjabb divalmintákban a legalkalmasabb karácsonyi ajándék

De Varga

uridivat különlegességek szakközleléből

Piac u. 22. Telefon 25 08

egyenlő jogokkal rendelkeznek, mindenik kuriabell tagot meg lehet választani elnöknek.

Reméli, hogy a miniszteri biztos vizsgálata mihamarabb befejeződik s a kamara visszanyerve autonómiáját, ismét kifejtheti eredményes működését.

Tildy Zoltán a földművelésügyi miniszterhez intézett interpellációt az állatértékesítés súlyos helyzete tárgyában. Vitéz Lukács Béla államtitkár hangoztatta, hogy amíg egyrészt szükséges a mezőgazdasági lakosság terményei számára megfelelő árszínvonalat biztosítani, vigyáznunk kell arra, hogy általános drágulás ne legyen. Remélhető, hogy az értékesítés terén mutatkozó nehézségek áthidalhatók lesznek. Egyes termények ára egyébként jóval magasabb, mint tavaly volt.

Elnök bejelentette, hogy Jand Lajos, miután interpellációjának egyes kitételei viharos jeleneteket és izgalmat váltottak ki, félreértett szavai helyreigazítása címén kért szót.

Jand Lajos kijelentette, hogy nem keresett nemzetiségi sérelmeket, kifejezéseit sokan félreértették. Ezt nagyon sajnálja.

Vásáry István interpellációja

Vásáry István a miniszterelnökhöz intézett interpellációt a mezőgazdaság jövedelmezőségének biztosítása, az exportált mezőgazdasági termékek értéke arányának biztosítása, az egykezek elszámolásának parlamenti ellenőrs alá helyezése tárgyában. Az interpellációt kiadták az illetékes minisztereknek.

A legközelebbi ülést csütörtökön tartják.

Londonba utazik a román pénzügyminiszter

Belgrad, dec. 13. A félhivatalos Vreme bukaresti jelentése szerint Constantinescu román kereskedelmi miniszter a szerdai nap folyamán Londonba utazik. Román mértéktadó körökben ugyan azt hangoztatják, hogy útjának magánjellege van, kétségtelen azonban, — írja a Vreme, — hogy Constantinescu fontos gazdasági és pénzügyi kérdésekről akar tárgyalni az illetékes angol ténnyezőkkel. Anglia már a múlt évben rövidlejárati kölcsönüket ígért Romániának hathónapi lejáratra s ügylátszik, Constantinescu most ezeket a hiteleket akarja realizálni.

Véres lakodalom Nyirábrányban

Véres lakodalom volt nyirábrányban, ahol Gyulai Sándor 21 éves földműves legényt leütöttek. Gyulai összeveszett két másik legénnyel a menyasszony-tánc miatt. Amikor azután hazafelé tartott a lakodalmas házból, ezek meglesték, rárohantak és ölmosvó bottal leütöttek. A fiatal legény véresen, eszméletlen állapotban terült el az úton. Az emberek rátaláltak, beszállították a debreceni klinikára, ahol súlyos fejsérülésével kezelés alá vették.

A Svábhegyi Szanatóriumban

a legyengült, vérszegény, hőmelkedéses, rosszul evő gyermek kivirul, fejlődésnek indul. Pompas hegyi levegő, napfény. Testfejlesztő torna. Quarcfénykezelés. Mérsékelt utósaison árák. (Igazgató főorvos: Dr. Györki Béla.)

Hungária filmszínház.

Ma először szigorúan csak felnőtteknek a nagy székszuális tárgyú felvilágosító film:

Veszélyben az élet

a legizgalmasabb erkölcsdráma a szenvedély hajótöröttjeiről.

Előadások: d. u. 5, 7, 9 órakor!

A LEGUJABB VILÁGHIRADÓ!

Értékes ajándékok

szép takarót, szőnyeget, függönyt, paplant,
matracot, hencserátvetőt, pokrócot, butorszövetet
vásároljon

Erdélyi Szőnyegházban

Piac ucca 34. szám.
Telefon: 22-45.

Macsek Budapestre jön

Róma, dec. 13. A Stampa budapesti tudósítója szerint Macsek h. jugoszláv miniszterelnök januárban Budapestre jön. Bár a látogatás gazdasági tárgyalásokkal áll kapcsolatban, már csak Macsek személyénél fogva is fontos megnyilvánulásnak ígérkezik. Jugoszlávia, mint Románia régi szövetségese (a szövetség ugyan az utóbbi időben sokat veszített értékéből) kedvező befolyással lehet Budapest és Bukarest viszonyára s ezzel elősegítheti Olaszország békitő munkáját. Nincs azonban jele annak, hogy Románia hajlandó volna módosítani magatartását. (MTI.)

Bulgária álláspontja

Róma, december 13. A Giornale d'Italia szófiai munkatársa beszámolóját folytatott Kiossziavonov bolgár miniszterelnökkel. Kijelentette, hogy Bulgária álláspontja az állandó éber őrködés. Ez azonban nem jelenti azt, hogy Bulgária lemond saját nemzeti programja megvalósításáról, sem pedig azt, hogy lemond az ország életérdekeinek védelméről.

Kiossziavonov miniszterelnök kifejezte azt a nézetét is, hogy Bulgária törekvései akkor is kielégíthetők, ha távol marad a viszálytól és nem akar nyereséget húzni szomszédja esetleges nehézségeiből. A miniszterelnök rámutatott, hogy Bulgária sokkal kevésbé tudná megoldani az ország kérdéseit a csatamezőn, mint a békeasztal mellett.

Chamberlain „idegeneket lát a Házban“

London, dec. 13. Az alsóházban az interpellációk befejezése után Chamberlain miniszterelnök figyelmeztette a speakert, hogy idegeneket lát a Házban, mire a speaker elrendelte az idegenek eltávolítását. Az angol alsóház gyakorlata szerint ez a zártülések in-

dítványozásának módja. Az idegenek eltávolítása után megkezdődött a zárt ülés. Erről mindössze annyit ismeretes, hogy tárgya a hadianyagellátás lesz. A vitát Greenwood képviselő, a munkáspárt h. vezetője nyitja meg és Chamberlain miniszterelnök zárja be.

A román kérdőjel

Berlin, dec. 13. A „Frankfurter Zeitung“ „Román kérdőjel“ címmel Gafencu román külügyminiszter nemrégiben tartott beszédével kapcsolatban foglalkozik Románia új külpolitikai helyzetével. Románia — írja a lap — a többiek között — az idén ősszel a lengyel összeomlás következtében elvesztette egyikét annak a két szomszédjának, — akik nem támasztottak vele szemben területi követeléseket. A többi három szomszédország közül kettő, Magyarország és Bulgária, kétségtelenül revizionista állam, amely román területre tart igényt.

A harmadik a Szovjet-Unió, sohasem tudott le Bessarabiáról. Romániának mindenesetre számolnia kell azzal, hogy valamennyi határán, Jugoszlávián kívül olyan szomszédokkal áll szemben, akik nem értenek egyet a jelenlegi határokkal. A jugoszlávok szövetségben állnak ugyan Romániával, de módot találtak arra, hogy annyira megjavítsák viszonyukat Magyarországhoz és Bulgáriához, hogy ezektől az államoktól ne érezzék fenyegetve magukat és így nem fűződik különösebb érdekük a román szövetséghez, nehéz tehát elképzelni, hogy Románia védelmében valaha is hadba szálljanak.

Románia helyzete ilyenformán elég kényelmetlen, még ha a szomszédok ki-

is jelenti, hogy revíziós kívánságokat nem erőszakkal, hanem békes meg-egyezős úttal akarják megvalósítani.

Ilyen körülmények között Gafencu beszéde csalódást keltett sokakban, akik azt várták, hogy a román külügyminiszter levonja a következtetéseket abból a súlyos helyzetből, amelyben országának külpolitikáját irányítani kell. Valójában azonban Gafencu egyhelyben topog, megelégedést fejezi ki afelett, hogy Bulgária a béke és a semlegesség politikáját vallja és magasztalja a trianoni békeszerződést, amely a „Duna medencében a nemzetiségi államok egészséges rendjét“ hozta létre.

Annakidején — folytatja a lap — amikor Gafencu átvette a román külpolitika vezetését, az volt a benyomás, hogy tudatában van annak a szükség-szerűségnek, hogy Romániának a revízióellen s rendszerrel elszakadva közép-európai irányban kell tájékozódnia és a szomszédjaival való megértés érdekében nem szabad visszariadnia bizonyos áldozatoktól, melyek elkerülhetetlenek a valóban „egészséges nemzetiségi államrend“ helyreállításához. A román külügyminiszter nagyon jól tudja, hogy Délkelet-Európában mértékadó nagyhatalmak nem óhajtják kiküszöbölni az „egészséges nemzetiségi államrendet“ a párizsi békeszerződések nagy igazságtalanságainak megszüntetésével, hanem a megbékélés előmozdítására törekednek.

Hajók pusztulása

Tokió, dec. 13. A 2400 tonnás Indigerka szovjetorosz gőzös ezer utassal és 36 főnyi legénységgel fedélzetén Hokkaidótól északra zátonyra futott. Ezideig csak 30 élő embert és 87 halottat sikerült partra szállítani. A japán kormány segélyhajót küldött, de a mentési munkálatokat a háborgó tenger akadályozza.

Oslo, dec. 13. A Deptford nevű 4034 tonnás angol gőzös szerdán reggel 10 órakor Norvégia nyugati partján elsüllyedt. A legénység három életben levő tagját megmentették.

Amsterdam, dec. 13. A Warwickhead 496 tonnás angol szénegőzös Anglia keleti partján aknára futott és elsüllyedt. 11 főnyi legénysége közül 6 ember eltűnt. (MTI.)

Halifax: Anglia mindig kész volt tárgyalni

London, december 13. Halifax lord szerdán az alsóházban a belga-holland békeközvetítési ajánlatról szólva kijelentette, hogy Anglia mindig kész volt tárgyalni. Még a háború előtt is hajlandók voltunk tárgyalni — mondotta — de azzal, amit mondottunk, vagy tettünk, a háború kitörése óta sem zártuk be az ajtót a békés tárgyalások előtt. Mi valóban nem egy ízben hangsúlyoztuk, hogy az európai rend megeremtésének lényeges előfeltétele Németország együttműködése is, Németországot

nem akarjuk megsemmisíteni és elismerjük, hogy Németországnak meg van az őt megillető helye Európában, bevalljuk, hogy hosszú és keserves harc után igen nehéz békét létrehozni. Halifax lord kijelentette, hogy teljesen bizonyos abban, hogy Hitler békét akar, de olyan békét, amelyet saját feltételeivel kötne meg. Ha mi hangsúlyozzuk, hogy igaz ügyért harcolunk, helytelen volna megállni addig, amíg ki nem vívtuk ennek az ügynek győzelmét. MTI.

A török államfő szemlélteti a szovjet határon

Belgrád, december 13. A Politika istambuli tudósítója hosszabb jelentésben számol be Izmet İnözü török köztársasági elnök szemléltetéséről, amelynek során az elnök végigjárja a Szovjetbirodalommal szomszédos észak-törökországi határvidéket. A köztársasági elnököt a török hadsereg egyik legkiválóbb katonai szakértője, Kiazim Orbai tábornok is elkíséri szemléltetésén s vele van azonkívül a török vezérkar főnöke.

Kiazim Orbai tábornok az utóbbi időben Londonban tartózkodott, ahol nagyobb hadianyagvásárlásokról tárgyalt az angol kormánnyal. A tábornok alig néhány napja érkezett vissza Londonból. Török politikai és diplomáciai körökben — írja a Politika istambuli tudósítója — nagy jelentőséget tulajdonítanak Izmet İnözü határmenti szemléltetésének és különösen annak a körülménynek, hogy vele van Orbai tábornok, to-

vábbá Refik Saydam miniszterelnök is.

A határmenti szemlélet tíz napig tart. Szerdán délelőtt Izmet İnözü és kísérete az örmény határvidék legnagyobb városába, Erzerumba érkezett.

Istanbul, december 13. A török-német gazdasági tárgyalások során igyekeznek megoldani a Németország által kért kromérezszállítás kérdését. Törökország 50.000 tonnát szállít az USA-nak, 30.000 tonnát Franciaországnak. Anglia is jelentkezett a még rendelkezésre álló 120.000 tonna megvásárlására.

Papen birodalmi nagykövet esüförtökön tér vissza Ankarába, hogy megbeszéléseket folytasson erről a tárgyról.

Hivatalos török körök nem esiknálnak titkot abból, hogy a megbeszélések folyamán nehézségek merülhetnek fel. (MTI.)

Nem közvetít karácsonyi fegyverszünetet a pápa

Róma, december 13. Már napokkal ezelőtt olyan hírek terjedtek el a világsajtóban, amelyek tudnivalóvá tették, hogy XII. Pius pápa felhívást szándékozik intézni a hadviselő felekhez a karácsonyi fegyverszünet érdekében. Ezzel kapcsolatban utaltak arra, hogy ilyen „nem hivatalos“ karácsonyi fegyverszünet a 1914-es világháborúban is előfordult.

Beavatott vatikáni körökből származó értesülés szerint ezek a híresztelések alaptalanok. A Szent Szék mérlegelte ugyan az ilyen fegyverszüneti közvetítés lehetőségét és természetesen, hogy a maga részéről mindent hajlandó volna el is követni annak érdekében, a jelenlegi helyzetben azonban minden közvetítési kísérletet céltalan-nak tart.

A Szovjet megerősíti az elfoglalt Hogland finn szigetét

Tallinn, december 13. Oroszországnak a Finn-öbölben fekvő Hogland finn sziget megszállásával érzékeny rést sikerült betöltenie Leningrád védelmi rendszerében.

A szovjethatóságok haladéktalanul megkezdtek ennek a Leningrád biztonsága szempontjából esetleges tenger felől jövő táma-

dások miatt fontos hadászati állásnak megerősítését.

Rövid táviratok

Amsterdam dec. 13. A miniszterelnök és a pénzügyminiszter bejelentette a szenátusban, hogy a kormány 300 millió forintos belső kölcsönt vesz fel 40 évi törlesztésre.

London, dec. 13. Szerdán súlyos tüzeset történt az egyik londoni kémiai gyárban. A gyár teljesen a tűz martalékká lett.

Bern, dec. 13. A szövetségi gyűlés szerdán délelőtt 150 érvényes szavazatból 142 szavazattal Pilet-Götz-t választotta meg a svájci államszövetség elnökévé az 1940. évre.

Ajándékot

karácsonyra
a volt Mentze üzletből
vegyen

Piac u. 38. I. emelet

Játékok, bőr- és díszmúrák,
nesseserek, férfi botok
nagy választékban.

Budapesten női detektívek is kutatják az árdrágítókat

Budapesten 42 főből álló detektív-csoportot alakítottak, hogy ellenőrizzék az árakat. A detektívcsoporthoz nők is dolgoznak együtt, akik mint vásárlók jelennek meg a kereskedőknél. A megtartott razziaik alapján 7 textil-

kereskedőt letartóztattak árdrágítás miatt, néhányat azért, mert a lepedővásznak drágították meg. Az árdrágítók ügyében soronkívül tartják meg a főtárgyalást.

Emberölés kísérlete miatt eljárás indult egy hajdúhadházi erdőőr ellen

Hirt adtunk arról, hogy a hajdúhadházi erdőben súlyosan sérült állapotban találták meg Lőki Sándor földművest, akinek a vállát járta át a golyó.

Lőki Sándort behozták ápolásra a debreceni klinikára. Kikérdezése során azt adta elő, hogy az erdőben találkozott az egyik erdőőrrel, akivel vitája támadt és az erdőőr rálőtt. A esendőség a vé-

res eset ügyében megindította a nyomozást és őrizetbe vette, kihallgatásra állította elő Ölveti László erdőőrt, mert az a gyanú, hogy ő lötte keresztül Lőki Sándort.

Zsögöd Jenő vizsgálóbíró esütörtökön kérdezi meg Ölveti Lászlót a hajdúhadházi erdőben történtekkel kapcsolatban.

Egy pénzügyőri szemlész tragédiája Édesanyja temetésére érkezett, de a vonat alá esett ami levágta a lábát

Miskolc, december 13. Megdöbbentő szerencsétlenség történt a miskolci személypályaudvaron. Oláh Géza 26 éves pénzügyőri szemlész, aki a káli pénzügyőri szakaszán teljesít szolgálatot, Miskolcra utazott, hogy résztvegyen édesanyja temetésén. A még

mozgásban lévő vonatról azonban olyan szerencsétlenül szállt le, hogy alája esett és a kerek le-
vágta a jobb alsó lábát. A szerencsétlenül járt pénzügyőrt be-
szállították a mentők az Erzsébet-
kórházba. Állapota súlyos.

Felmentettek egy kereskedőt a hamistanuzás vádjáról Egy autógázolás epilógusa

Tavaly őszi autószerencsétlenség történt Mezőkövesden. Schäffer Dezső tibolddaróci kereskedő autóján utazott Mezőkövesdre, az ottani főrabbi fiának esküvőjére. A község főutcáján az autó, melyet Schwarcz Ignác vezetett, elgázolta Kapitány Jánosné, mezőkövesdi asszonyt, aki súlyos sérüléseket szenvedett. Az autó vezetője ellen eljárás indult s a miskolci törvényszék el is ítélte Schwarcz Ignácot, gondatlanságból elkövetett súlyos testisértés vétsége miatt.

Ebben a bűnperben tanuként hallgatta ki a törvényszék Schäffer Dezsőt, aki esküvel megerősített vallomásaiban úgy adta elő a dolgot, hogy a vezető az autót lassítva vezette a községen keresztül és a fordulót előtt, ahol a szerencsétlenség történt, folyton túllépett. Mivel a bűnper többi tanja azt vallotta, hogy a vezető még messze volt a fordulótól, amikor a túllépést már abbahagyta s a fordulónál nem is lassított, a kir.

Nem okos dolog a gyalogútra feküdni és aludni

Részeg botrányos verekedése történt nemrég Debrecenben. A sok italozás után részegen indult hazafelé Nagy Mihály napszámos, de elnyomta a buzdóság és lefeküdt aludni az útra. Nem sokáig aludhatott békességben, mert felriadt arra, hogy útkérvék nagy kegyetlenséggel. Nagy Mihály súlyos sérülést is szenvedett és késsel is akarták szurkálni, de megmenekült nagynehezen.

Nagy Mihály jelentést tett a rendőrségnek bántalmazásáról. A nyomozás megállapította, hogy Kópis József és Kerekes Márton téglavetői lakosok voltak a támadók.

A járásbírósgon dr. Szerdahelyi bíró szerdán tárgyalta az ügyet. A vádlottak elmondották, hogy ők nem akarták bántani Nagy Mihályt, de igen bosszantotta őket az, hogy Nagy Mihály keresztben feküdt a gyalogúton és úgy aludt. Meghottattak benne és

ügyész hamistanuzás büntetvével vádolta meg Schäffert, akit a miskolci törvényszék gondatlanságból elkövetett hamistanuzás vétsége miatt száz pengőre ítelt.

A kir. ügyész és a vádlott felebebeszére a debreceni kir. ítéletábla elé került az ügy, melynek Barankay tanácsa szerdán foglalkozott a felebebeszésekkel. Dr. Kádár István kir. főügyész helyettes és Tóth Aurél ny. kuriai bíró védő felszólalása után a kir. ítéletábla megsemmisítette a miskolci törvényszék ítéletét és Schäffer Dezsőt büntetlenül hiányában felmentette a vád alól. Az ítéletábla indoklása szerint a hamisnak jelzett tény megfigyelést igénylő tény becseléseken alapul és ilyen körülmény mellett az állított tény valótlanságát a vádlott a hatósági orvosi által is igazolt betegsége miatt fel sem ismerhette, tehát nem követett el bünteselményt, amikor vallomását a saját megfigyelése alapján megtette és azt esküvel is megerősítette.

azért ébresztgették. Azt tagadták, hogy kést is vettek volna elő. Az igaz, ita-
losak voltak nagyon és nem is tudták, hogy mit csinálnak. Dr. Ökrös Sándor orvosszakértőt is megkérdezte a bíró Nagy Mihály sérülésével kapcsolatban. A bizonyítási eljárás alapján Kópis nyolcnapos fogházra ítelték el. Kerekes Márton büntetését nem kívánta Nagy Mihály és így megszüntették ellene az eljárást.

— Osztályorszáját húzásán 15.000 pengőt nyert: 43829 10 000 pengőt nyert: 52222, 5000 pengőt nyert 64059, 3000 pengőt nyert: 5189, 1000 pengőt nyertek: 91 2772 4984 10760 56896, 500 pengőt nyertek: 1884 8432 26049 44992 46286 64657 65334 65378 71279 75079 81694 83750, 300 pengőt nyertek: 627 801 1782 4727 5714 8437 10976 11864 12540 14010 14331 15043 18957 19567 19828 19886 20742 21519 22057 33176 35272 37399 39245 41649 42468 52209 52292 55329 56509 57166 58955 59880 63798 64069 66705 68950 70734 72341 73409 74928 78590 85183.

KARÁCSONYRA

Gyermek téli harisnya	—40-től
1 drb gyermek kézimunka-doboz	—42-től
1 drb divat muszlinkendő	—75-től
Frottír törülköző	—98-tól
Divatkockás szövet	144-től
Kockás teveszörpapucs	290-től
Leányka- és fiúszetter	4.—
Flanell ing, divatmintás	375
Férfi öltönyszövet	580
Bolyhos téli kalap	695
Meleg, egész bundacipő	1080
Férfi házikabát	1850
Férfi télikabát	34—
Bueno szürke darab-bunda	52—

Selyem- és szövet-maradékok rendkívüli karácsonyi árban.

Benyáts ÁRUHÁZ

Ma lesz a református gimnázium nagy színházi bemutatója Óriási siker bontakozott ki már a főpróbán

Kevés előadást várt olyan nagy érdeklődéssel és várakozással Debrecen város közönsége, mint a református gimnázium nagy történelmi bemutatóját. Ez az előadás az, amelyet mindenki végig akar élvezni, aki szereti a szepet, magyart és aki szeret szórakozni. A magasszínű előadást dr. Molnár Pál gimnáziumi tanár rendezte meg, sőt az elgondolás és az egész ötlet is az ő érdeme. Rátermettsége és hozzáértése már jóelőre biztosította a sikert.

Az előadás főpróbáját tegnap délután tartották meg. Zsúfolásig megtelt a színház diákokkal és mikor felgördült a függöny, mindenki érezte, hogy feledhetetlen élményben lesz része. És jöttek a szebbnél szebb képek. Az első kedves, vidám falusi jelenet, telve ősmagyar izzal, zamattal, regös énekekkel, játékkal, a második középkori jelenet, magasztos érzésekkel, gondolatokkal, a fekete halál és a ragyogó boldog élet szembeállításával. A harmadik kép a török világából való s a nép nyomorának az urak hatalmával való megrázó összehasonlítása. Várázslatos kuruc tábori hangulatot, szemképrázoló ősi hajdútáncot mutat a negyedik kép, majd az ötödik a Csokonai korabeli magyar poéta reménytelen helyzetét a közömbös, üreslelkű nemese között mutatja be. A múlt század elejéről való az a vidám, hangulatos, táncokkal, dalokkal teletűzdelt verbuváló jelenet, amelynek igen nagy sikere volt.

Nagy meglepetést jelentettek a szép díszletek, amelyek a kassai színházról valók és méltó keretet adtak annak a nagyszerű gardának, amely színészi tehetséggel díszelkedhet. Különösen a régi magyar énekszámok, a régőscsoportok produkciói tündek ki. A betanításuk és a zenekar vezénylese Szigethy Gyula főiskolai tanár érdeme. Külön ki kell emelni az előadás pergő voltát, a rendezés nagyvonalúságát, a minden kis apró részletre kiterjedő figyelmet,

amely Frimmer Pál faiskolai művezető tehetőségét bizonyítja. A gyermekjátékokat és táncos csoportokat Vattay Margit tanárnő tanította be ügyesen.

A történelmi képeket korhű jelmezben annak az időnek krónikása stílusban gyönyörű versszettel köti össze. Hevesy Ferenc gimnáziumi diák nagyon izes kifejező erejű magyar beszéddel adta elő a Kónya József tanár által írt művészi és irodalmi értékű verseket.

A Csodaszarvas útját Juhászné Jablonczay Piroška ref. igazgató tanító neje, a Memento mori-t dr. Végh József tanár, a „Sírva vesziköl mast szegén Magyarországnak” című képet dr. Nagy Sándor tanár, Haj Rákóczi, Beresényi Kuruc tábori jelenetet Kocsar Károly, a magyar parlag Csokonai Vitéz Mihály Temeplői c. drámai szatirájának rövidített alakja, Csapj fel ücsém katonának c. verbuváló jelenetet Bartha József írta.

A háromszáz szereplőt — sajnos — névszerint nem írhatjuk ki, de kivétel nélkül mindegyik megérdemelné, hogy nevét megörökítsük. Ennivalóban ügyes kis apróságok éppen olyan biztonsággal mozognak a színpadon és aratnak nyíltzini tapsot, mint az ifjak és leányok, akiknek ezt az igazán feledhetetlen színházi előadást köszönhetjük.

Aszmann
Selyem sál
P. 9.80 és 11.—
szennzációs

A mai mozgalmas időkben

**nem
nélkülözheti
az újságot,**

DEBRECZEN

mindenről tájékoztatja.

Színház, Film, Szórakozás

A színházi iroda jelenti :
Csütörtökön A) béreltben s pénteken B) béreltben a „Bombaüzet” legmulatóságosabb burleszk-operett van műsoron, Jurik Julesival, Márffy Verával, Rajz Jancsival, Selmecezyvel és Sággyval a főszerepben.

Szombaton délután a legszellemesebb vigjáték a „Gyertyafény” filléres helyarákkal, Jurik Julesival és Rajz Jancsival a főszerepekben.

Szombaton este, vasárnap délután rendez helyarákkal és vasárnap este a legkedvesebb békebeli vasárnap-operettet a „Pillangó főhadnagy”-ot újítja fel a színház, Tolnay Andorral a főszerepben.

SZÍNHÁZI KISTÜKÖR

A PILLANGÓ FŐHADNAGY, Búcsúkerülő és Piros bugyelláris után a Csárdás kis kalapom című magyar revüt mutatja be a karácsonyi ünnepekre Tolnay Andor társulata. Selmecezy Mihály remek, művészi rendezésében, a fő szerepekben Jurik Julesival Márffy Verával, Gárdonyival, Sággyval, Rajz Jancsival, Selmecezy Mihállyal, Polgár Gyulával kerül előadásra a „Csárdás kis kalapom” mely egyike a legmulatóságosabb daraboknak.

JURIK ICA kétnapos debreceni tartózkodás után, melyen meglátogatta Jurik Julesit és sógorát, Putnik Bálint titkárt, tegnap este elutazott Miskolcra, ahol csütörtökön már a Belezny-Unger társulat próbál a „János vitéz”-ből. Jurik Ica még csak most gratulálhatott Jurik Julesinak és Putnik Bálintnak, a fiatal házaspárnak.

KARDOSS GÉZA kitérő társulata a „Vidéki történet” és „Tizenöt éves találkozó” után a „Gyurkovics lányok” felújításával is szép sikert aratott Kassán. Különösen nagy sikere volt a darabban Bánhydiéknak, Jatzkó Csiának és Fónay Mártának.

METEOR MOZI MŰSORA: Csütörtökön, pénteken: 4, fél 7 és 9 órakor, közkívánatra az „Orgonavirágzás”.

56375. HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. város th. útjaira, fenntartási anyag szállítására ad 50,503-1939 VII. sz. alatt versenytárgyalást hirdetem. Tudomásul közlöm, hogy a szóbanlevő versenytárgyalási hirdetményben foglalt ajánlati határidőt az ott közölt 1939 évi december hó 19. napja helyett 1940 évi január hó 3. napján, délelőtt 10 órájában állapítom meg. — Debrecen, 1939 december hó 11. Polgármester.

— Emésztési kiütések a bőrön sok esetben hamar elmúlnak, ha bélműködésünket reggelenként ehgyomorra egy egy pohár természetes Ferene József keserűvízzel elrendezzük. Kérdezze meg orvosát!

Nesseserek :
Karácsonyra

Tóthfalussytól

„SZALMA” ebéd menü 1 pengő a Páll sörözőben

Vissza az Isten iránti hűséghez!
Serédi hercegprímás: Nemcsak egyes emberek, hanem egész nemzetek is pártot ütnek Isten ellen

Budapest, dec. 13. Dr. Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás kedden este avattal fel az Urak Mária-kongregációjának új tagjait. A hercegprímás először a Veni Sanctet intónálta, majd nagy beszédben szólott a kongregáció felavatandó és régi tagjaihoz.

— A nagy aposztáziák idejét éljük — mondotta, — amikor már nemesak egyes emberek, hanem egész társadalmi osztályok és egész nemzetek is pártot ütnek Isten ellen és hűtlenné lesznek hozzá. A hűtlenség szétfelcsúszti még a keresztény családokat is, megmetelyezi a családi életet s általában a mindennapi életben ezer és ezer formájával találjuk magunkat szemben. Az adott szó szentsége szinte elavult dolog lesz. Az érvényben levő szerződések sem tartják be, sokszor már nem is keresnek ürügyet, hanem egy-

szerűen nem tartják meg a szerződésben ígért hűséget. Ez a hűtlenség átcsap a társadalmi életre, az államok belső és nemzetközi életére is. Azt kívánják, hogy az emberek több bizalommal legyenek az államok irányában, de hogyan követelhetik meg ezt a bizalmat, ha ők maguk sokszor lábbal tiporják az Isten iránti köteles hűséget? Hogyan kívánhatnak hűséget azok, akik maguk teszik lehetetlenné, hogy alattvalóik hűvek legyenek Istenhez és egymáshoz? Ha azt akarjuk, hogy az emberiség boldog legyen, vissza kell térnie az Isten iránt való hűséghez és az emberek iránt való hűséghez.

A hercegprímás ezután felavatta az új tagokat, majd Te Deumot mondott és áldást adott az Oltáriszentséggel.

Albrecht főherceg nagy vadászatot rendezett a Kormányzó tiszteletére

Budapest, dec. 13. A magyaróvári nagy fácánvadászatokat Albrecht kir. herceg Magyarország kormányzójának tiszteletére december hó 12-én és 13-án tartotta meg. A királyi hercegi pár ebből az alkalomból a kormányzón kívül családja részéről Mária Anna, Henriette és Gabriella főhercegnőket látta vendégül.

Rajtuk kívül hivatalosak voltak a vadászatokra s az azokat követő udvari ebédre Fülöp Józsiás és Rainer szász-koburg és götái herceg, gróf Te-

leki Pál miniszterelnök, gróf Bethlen István volt miniszterelnök, Keresztes-Fischer Ferenc, Bartha Károly, gróf Csáky István és gróf Teleki Mihály miniszterek, Horthy Jenő m. kir. tilkos tanácsos, Lukács Béla államtitkár, Szép László miniszterelnökségi osztályfőnök, nemeskéri Kiss Géza es. és kir. kamarás, Polnitzky Lipót, a vármegye főispánja, gróf Károlyi Viktor képviselő, Brunswick György ezredes és Scholtz Andor főzskapitány, szárnysegéd.

Karácsonyi segélyt kapnak a ref. egyházi alkalmazottak is

A debreceni ref. egyház presbiteriuma pénteken délután 4 órakor ülést tart, melynek két fontosabb tárgya lesz. Az egyik az egyházi alkalmazottak és tisztviselők karácsonyi segélyének ügye, a másik az egyház kárára reverzálást adott egyháztagnak elleni fegyelmi eljárás eredményéről való jelentéstétel.

A gazdasági bizottság már tárgyalta a tanítótestület beadványát, melyet Szendy István elnök és vitéz Nagy Pál jegyző írtak alá és úgy határoztak, hogy a karácsonyi segély megadását javasolják a presbitériumnak.

Három emberi csontvázat találtak a „szoboszlói kapunál”

Ismét emberi csontvázakra bukkantak Debrecenben. A Szoboszlói út elején folyó földmunkáknál csontvázak kerültek napfényre. Ertesítették a leletről a rendőrséget, megindították a vizsgálatot, melynek során kiderült, hogy igen régi emberi csontokról van szó, bűneselkmény nem forog fenn.

A bűnösök felett ítélkeztek, a felszínre került emberi csontvázakat a hatóság kiszállította a Köztetetőbe és ott hantolták el.

Három emberi csontváz feküdt egymás mellett a föld mélyében, de teljesen széthullva több darabra. Azt hiszik, hogy a lelet abból az időből származik, amikor még a városnak pallosjoga volt és kivégzett emberek holttestét helyezték itt el, a régen „szoboszlói kapunak” nevezett helyen. Az egyik feltevés szerint a Miklós utca végén és a Szoboszlói út elején lévő „kapunál” vesztőhely lett volna, ahol

Gyógymasszás
közzel és villannyal.

Egyéni arckezelések, esti kikészítések.
Gyógykrémek jutányosan.

Modern Kosmetika
Hangya bérház.

Könyvujdonságok

Képes és mesekönyvek, alkalmi áru könyvek
Grünmann antikváriumban
Piac n. 53. szám.

Különleges
bördíszműárúk
csak **Tóthfalussytól**

Uray Sándor érdekes bibliamagyarázata a zsidókérdésről

A közelmúlt napokban tartott előadást Debrecenben Knight György budapesti skót missziói lelkész és Forgách Gyula missziói lelképásztor. Az ő bibliamagyarázatukon elhangzottak folytatásául tegnap Uray Sándor egyházkerületi főjegyző a KIE zsűfólásig megtelt nagytermében a zsidókérdésről tartott biblia magyarázatot.

— A zsidókérdés — mondotta Uray Sándor — világprobléma, de nagyon sokan avatatlan kézzel nyúlnak hozzá. Emberi spekulációk eredményei uralkodnak a világban erről a kérdéstről és nagyon kevés embernek jut eszébe, — hogy Isten ígését megkérdezzé. A biblia ebben a kérdésben határozott és tiszta útmutatást ad, amely megnyugtató és feloldó hatású a mai nehéz viszonyok között. A zsidóknak nagy világkiüldetésük volt a múltban. Ők nem az államalkotásban voltak nagyok, hiszen őket sokszor meghódították a körülálló népek, sem nem művészetben voltak nagyok, a körülöttük levő pogányok többre vitték irodalomban és művészetben, mint ők. Erdemükön felüli megbízatásuk volt, hogy a vallás fejlesztésének legyenek eszközei. Isten úgy rendelkezett, hogy a zsidók őstalajából nőjjen ki Jézus életfája, de Jézus keresztfája is. Jézus a zsidó törvényeket pozitív törvénybe, a szeretet törvényébe foglalta össze.

Beszélt Uray a próféták koráról és megállapította, nagy jelentősége van annak, hogy a legjobb zsidók Jézust prófétának tekintették. — Jézus ezeket a jobbjézusi zsidókat egyenesen szerte és szánakozva mondta róluk, hogy én az Izrael szétszórt juhához jöttem. Sajnos, ezt a szót a zsidók nem értették meg. Virágvasárnapján Jézusban földi szabadított láttak.

— A zsidóság útjában fordulópontra Jézus keresztje és onnan számlítva több út nyílik a zsidóság számára. Az első út a Talmud útja. Ha a zsidóság az ószövetségi vallás útján nyílegyenesen megmarad — kétségtelenül megérkezik az Újszövetségbe és a kereszténységbe. Itt tehát, amikor a talmudi vallást életbeléptették, egy váltoáállítás történt. A másik útja a zsidóknak a Jézus keresztjéhez való visszatérés útja.

— A zsidóságban — fejezte be nagy érdeklődéssel hallgatott magyarázatát Uray Sándor — sok érték van. A Rómához írt levélben Pál apostol szol arról, hogy a zsidókat bele kellene oltani a Krisztus szőlőkéjébe.

Végül arra a következtetésre jutott, hogy a zsidókérdés vallási kérdés és lelki kérdés és a zsidóság problémájának megoldása a keresztényen egyházakra és elsősorban az evangéliumi egyházakra tartozik. Jézus nekik is Megváltójuk.

A magasszínvonalú bibliaórát ének és ima zárta be.

Magyarok sorozatos letartóztatása Szlovákiában

Róma, december 13. A „Messaggero” beszámol a szlovákiai magyar személységek sorozatos letartóztatásáról. Hangsúlyozza, hogy a szlovákiai magyarság körében nagy felháborodást keltettek ezek a letartóztatások.

London, dec. 13. A Reuter Iroda részletes budapesti jelentést közöl a szlovákiai magyar párt vezetőinek letartóztatásáról.

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 Debrecen, József kir. herceg ucca 1. szám.
 Telefon nappali: 27-89. (3 mellékállomás),
 éjjeli 27-89. Előfizetési árak havonta
 3.— pengő, negyedévenként 9.— pengő,
 félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő.
 Egyes szám ára hétköznap 12 fillér, vasár-
 nap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata de-
 cember 9-től december 16-ig. „Nap”
 Piac u. 1. Telefon 27-73. — „Isteni
 ondviseles” Petőfi tér és Teleki u.
 sark. Telefon 29-81. — „Arany-
 egyszaru” Kossuth u. 8. Telefon
 34-96. — „Arany János” Csapó u.
 66. Csapó utcai kanyar. Telefon
 11-78. — „Mátyás király” Nyilas
 telep, Vámospécsi ut 16. Telefon
 13-83.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
 RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

A magyar rokokóvilág

elevenedik meg a debreceni ref. gim-
 názium önképzőkörének mai előadá-
 sán a Csokonai színházban. Színe ke-
 rül ugyanis a lánglelkű, szerencesetlen
 sorsú debreceni poétának, Csokonai-
 nak húszéves korában írt drámájából,
 a Tempefői-ből a legragyonosabb részlet.
 A Tempefői az örök magyar írói sor-
 sot példázza. A poéta lánglelkével a
 esillagok felé száll, de ha itt a földön
 körülnéz maga körül, a társadalom
 közönye szinte számkivetetté teszi.
 Ezért adja Csokonai a leírás darabjá-
 nak: „Az is boldog, aki poétává lesz
 Magyarországon”. Tempefői, a költő,
 kinek alakjában Csokonai saját magát
 személyesíti meg, tanulatlan magyar
 emberekkel, a külföldi majmoló
 arisztokratával, a régi szokásokhoz ra-
 gaszkodó főnemességekkel vívja kétségbe-
 eselt küzdelmét. Senki nem érti meg
 csak Rozália, a nemesszívű grófléány.
 Mindezt a rokokó kecses floaszágai-
 ban látja színpadon, ha eljön ma dél-
 után a Csokonai színházba.

— Lossonezy István főispán haza-
 érkezett. A főispán a fővárosban tar-
 tozkodott, ahol részt vett a MOVE va-
 csoráján és a minisztériumokban pe-
 dig fontos megyei ügyekben folytatott
 tárgyalásokat. Kétnapos budapesti tar-
 tozkodás után tegnap hazaérkezett.

— Hajdú vármegye törvényhatósága
 kisgyűlését ma, csütörtökön délelőtt
 fél 10 órai kezdettel tartja. A gyűlésen
 a december 15-iki alispánválasztó köz-
 gyűlés előkészítésén kívül is több fon-
 tos ügy kerül le tárgyalásra.

— Illetőségi és állampolgársági ügy-
 el kapcsolatosan egy hónap alatt 382
 ügydarab érkezett a városhoz. Községi
 kötelekbe 24 egyén vétetett fel, állam-
 polgársági esküt tett 2 visszahonosít-
 tott egyén. A községi illetőség elisme-
 réssel kapcsolatban a múlt hónap fo-
 lyamán 525 pengő folyt be a város
 házipénztárába.

— 31 új iparjogosítványt adtak ki
 november hónapban Debrecenben.
 Szakmák szerint: szatóc 3, cukorka-
 kereskedő 3, rövidárkereskedő 3,
 korema 2, vas, papír, bor, gyümölcs
 kereskedő 2, arany és ezüst 2, fehér-
 nemű 2, míg a többi szakmák 1—1
 engedéllyel vannak az új iparok közt
 képviselve.

— A Vöröskereszt Egylet ápo-
 lónői tanfolyamának záróvizsgálója.
 A Magyar Vöröskereszt Egylet
 Debrecenben önkéntes ápolónői
 tanfolyamot rendezett, melynek
 záróvizsgálója szombaton déli egy
 órakor lesz a belgyógyászati kli-
 nika előadótermében. A záróviz-
 sán megjelenik báró Apor Gizella
 országos főnökhasszony is.

— A bolgár kormány elrendelte
 a december 17-től kezdve behívott
 korszályok szabadságolását.
 Pegyverben csupán a rendes béke
 létszámú sereg lesz.

Ajándékot

vegyünk

SZERETTEINKNEK

Pénzt takarít meg, ha karácsonyi ajándéktárgyaka-
 vagy porcellán és diszjúarut

ifj. Knöptler Henriknél vásárol Csapó u. 14.

KARÁCSONYRA

manicúr-, fésű-, parfüm kazetták legolcsóbban

Parfümeria Kardos Piac u. 61.

Karácsonyra gyermekeknek leghasznosabb ajándékok

Geigertől Piac u. 7.

Piyama 3 48-tól, kesztyű 0 98-tól, játékszaruha 2 98, leánykaruha 2 98.

AJÁNDÉKOT olcsón vásárolhat

OROSZ bazárban, Simonffy u. 1.

Babák, játékok, pénztárcák, retikülök nagy választékban

Karácsonyra

rádiót, csillárt részletre is

ROBOZ és HAMMERTŐL Piac u. 8.

Képeskönyvek, mesekönyvek, ifjúsági iratok legnagyobb
 választékban olcsón

Aczél Antikváriumban, Széchenyi u. 2.

Ugyanott előjegyzési, kasáros és zsebnaptárak.

Szemüveget

Látcsövet

Fényképezőgépet

Ungártól

Széchenyi u. 1.

DAUERJÉT, FRIZURÁJÁT

KARÁCSONYRA IS

BATANAL készíttesse, Simonffy u. 1.

Ez a három örökörték:

Kelím, perzsa, gobelinkép

Művészies kivitelben

Pikó László üzletében

Szent Anna u. 10-12.

Telefon 12-41

Karácsonyfa dísz,

szaloncukor, deligymölcsök, óriási választékban legolcsóbban
 CSEMEGE ÜZLETBEN Bódével szemben a barátságban.

Ekszereit, órait készíttesse, javíttassa

vásárolja MOSKOVICS SANDORNAL

DEBRECEN, PIAC UCCA 41. SZ.

Balaton, tiszai

HALAK

cs binarugrai

olcsón beszerezhetők

HALCSARNOK

József kir. herceg u. 2.

Telefon: 10-65. szám.

Debreceni ember

debreceni kereskedőnél

és iparosnál szeczi be szükségletét.

— A MÁV Nyugdíjasok Asztaltársasága folyó hó 16-án, szombaton delután pontosan 4 órakor tartja gyermekfelruházási ünnepélyét Hunyadi u. 9. sz. alatt. Kérjük tagjainkat, valamint vendégeinket a jelzett időre való szíves megjelenésre.

x Karácsonyra ifjúsági könyveket, regényeket, festményeket, fröszereket, szentképeket vásároljunk Antalffy könyvkereskedésében.

— Honosítás. A m. kir. belügyminiszter úr, a lengyel állampolgár, Olbrichtovicz János, született 1896-ban szabómester, debreceni lakost, feleségével, az 1906 évben született Balla Irmával, továbbá 1933-ban született Klára és az 1934. évben született Vilmos nevű gyermekeivel együtt a magyar állampolgárok közé honosította. — Debrecen 1939 december hó 4. A polgármester megbízásából dr. Való Antal sk., tb. tanácsnok.

x Gyorsíró, gépiró Államvizsga dec. 17-én Naményi Gyorsíróiskolában (Rákóczi ucca 17.) Uj tanfolyamok december hó 15-től.

— A honvédelmi miniszter rendelete megjelent a községek légtartalmanak megszervezéséről. Valamennyi fontosabb községet bekapcsolnak az országos légvédelmi jelzőhálózatba. A rendelet kimondja, hogy a légvédelmi felszereléseket, tüzoltóságot elemi esapásoknál is fel lehet használni.

x Cserépkályhákat legszebb és legjobb kivitelben Tóth utóda ifj. Székely Szűcs Sándor kályhámesternél vásárolhat. A Tiszántúl legnagyobb cserépkályha raktára. Atrakásokat, javításokat helyben és vidéken vállal. Költségvetéssel díjmentesen szolgál. Mielőtt kályhát vásárol, tekintse meg raktáramat, vételkényszer nélkül. Debrecen, Károly Ferenc József út 8. Telefon: 26-70.

— A Duna-deltájában farkasok garázdálkodnak és a juhnyájuk ellen intéznek támadásokat. Több községben bemerészkedtek és az udvarokról hureolták el az állatokat.

— Szmirna környékén nagy földrengés pusztított és nagy pánik támadt. A lakosság a szabadba menekült, a földrengés okozta kár még ismeretlen.

— Sikkasztási vád egy tanár ellen tévedésből. Irházy András dr. szeghalmi tanárt sikkasztás miatt idézték tárgyalásra a debreceni járásbírószágra. A feljelentés szerint Simon László tanártól átvett 30 pengőt azzal, hogy befizeti Sz. Tóth Imre kereskedőnek, de nem fizette be a pénzt. A tárgyalás során kiderült, hogy a tanár átadta a 30 pengőt a kereskedőnek, de az tévedésből rossz helyre írta könyvében és ezért szerepelt továbbra is a 30 pengős követelés. Dr. Irházy Andrást felmentették a vád alól.

— Felakasztotta magát 72 éves korában özvegy Makrai Józsefné hajdúhadházi asszony. A háza padlásán ruhaszarító kötéltre hurkolta nyakát. Öngyilkosságának oka életuntáság. A debreceni ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— Nagylétán gyanus haláleset történt és egy 27 éves asszony halálával kapcsolatban érkezett jelentés a csendőrségre. A debreceni vizsgálóbíró, Zsögöd Jenő, elrendelte a boncolást. Dr. Ökrös Sándor törvényszéki orvosszakértővel kiutazott szerdán delután Nagylétára.

— Amíg a kocsmában ivott, ellopták kerékpárját. Maris Tivadar balmazújvárosi lakos a méntelep mellett egy kocsmában idogált. Közben ellopták 130 pengő értékű „Puch” kerékpárját. A rendőrségén feljelentést tett az ismeretlen tettes ellen, majd gyalog ment vissza Debrecenből Balmazújvárosra.

— Erős alkoholmérgezéssel szállították a belklinikára Radóczy István Csillag utca 28. alatti alkalmi hentesegédet, ahol jobban lett, majd lakására vitték.

Ünnepekre rendeljen

Csokonai ásványvizet.

Szállítja: SZLIUKA szikvizgyár. Telefon 21-11.

Öreg óra

Megállt az óra — nem ketyeg.
Valahol belül hiba van.
Régesrég van már a háznál,
Nem is csoda, ha baja van!

Most mit csináljak? Elvizezem!
A mester hadd csinálja meg
Az elnyúlt, ócska rossz rugót
És azt a részét, mely beteg.

Öreg óra! Lásd, te mégis
Orvost és gyógyulást találsz —
Régi rugódat ellökik
És frissel, fűrgén újra jársz.

S lásd, ha az én szívem beteg,
Orvos hiába nézi meg —
Egy lány gyógyíthatná meg csak azt
Csak egy a baj — már nem szeret!

Dr Boros Jenő.

— 167 temetés történt az elmúlt hónap folyamán Debrecenben. Ezek közül 38 közkölségen történő, ingyenes volt. A bezárt felekezeti temetőben lévő holttestek kiásására és a Köztemetőben leendő újra eltemetésére a hatóság 34 engedélyt adott ki.

KARÁCSONYI AJÁNDÉKNAK
alkalmas zsurabrosz, hálóing, kombiné

BÉKÉSNÉ fehérenemű szalonjában, Batthyányi-u. 17. félelelet.

— 2894 kilométer utat futottak be a mentőautók és kocsik november folyamán. Összesen 577 mentési eset fordult elő, melyek között hét öngyilkossági kísérlet volt. Első segélyben részesült 94 férfi, 45 nő, 14 gyerek. A mentőkocsik megtették 1110 km, a mentőautók 1738 km utat.

— 1.422.386 pengő adót fizettek be Debrecenben november hónapban. Ez az összeg 100.981 pengővel több a múlt év ugyanezen hónapjában befolyt összegnél, mely 1.321.405 pengő volt.

— Százötvenéves a Sziám nevű elefánt a budapesti állatkertben. Az öreg elefánt még mindig kitűnő erőben van és a memóriája is nagyszerűen működik, mert ajándéknál rossz pénzzel nem lehet becsapni, csak a forgalomban levő pénzeket fogadja el. Az öreg Sziám Indiából került Európába és 43 éve a budapesti állatkert lakója.

— Dinamót lopott egy kerékpárról Péter Imre napszámoslegény. A lopás miatt most vonja kérdőre Pétert dr. Szerdahelyi járásbíró és elítélte 15 napi fogházra. Az ítélet jogerős.

ÉKSZEREK, ÓRAK

Frisch József ékszerésznél
Szent Anna u. 5.

Ékszerjavítások, alakítások
meglepetően olcsón

— Egyhónapi fogházra ítélt nyilas-kortés. Ez év május 21-én a nyilas-keresztes párt Esztergomban választói gyűlést tartott, ahol a jelölt egyik híve és kortese, Polácsék István is beszédet tartott. Szónoklása közben elragadta a hév és olyan kijelentéseket használt, amelyek miatt osztályelleni izgatás vétsége címén eljárás indult ellene, mert szónoklata a szegény néposztályt az úri és vagyonos osztály ellen gyűlöltre izgatta. A büntetőtörvényszék főtanácsa tizenöt napra fogházra ítélt el. A Kúria a nyilas-kortés büntetését egyhónapi fogházra emelte föl.

Manikűr-
készletek

Tóthfalussytól

Köd lepte be a Nagy-Szamosot

Mikor a múltba száll az emlékező szív, imádkozik. Imádsága sóhajos könnyecsepp. Nagyon nehéz szavakkal érzékeltetni a szív e néma imádságát, mikor emlékezik. Mikor itthagya a jelet és otthon a múltban csapong a képzelet, mely egy láthatatlan egész külön kis világ azok számára, akik elszakadtak szülőföldjüktől. Ezért nem tud mindenki így imádkozni!

Vasárnap este történt ez a kicsike epizód. Az Arany Bika szép és kellemes levegőjű meleg üvegtermében nagyszámú közönség szórakozott. Az írónők felolvasó ülése után maradt együtt a társaság, hogy beszélgetve töltsön el pár órát a fehér asztaloknál. A pattogó hegedűhúr, zengő cimbalom, bűgő nagy bögő ütemes hangja táncra csábítja a fiatalokat, hiába, míg a világ világ lesz ök táncolni fognak és táncolni akarnak, mert a magyar táncos nemzet.

Karcsú derekak simúlnak a fiatal férfiakok gyöngéd átfogásába s kecsesen hajlongva követik a cigányzene vidám táncos ütemeit. A pihenés óráiban a fáradhatatlan barna hegedűművészek az öszhajú ülők felé fordulnak s régi nóták felzokogó beszédével a múltat idézzétek és egy pillanat alatt az emlékezet vég nélküli útjára ragadják a száguldó gondolatot s a szív érzéseit.

Szatmári Balogh Imre, az Arany Bika nagyszerű cigányprimása valahogy megtudta, hogy rajta kívül vannak ott szatmáriak még mások is és egy sugár fiatal férfi Nagyváradról, ki a nim-

busos ost Fráter név örököse, kezében hegedűjével a banda élén állva felénk fordult. És varázsos kezének érintésétől a vonó zengő hangon megszólaltatta a hegedűjét, hozzánk beszélt a nótá: „Szomorú a nyárfa erdő”. Elbűvölve hallgattuk. Szatmári Balogh Imre tágranyított szemé a messzeségbe révedt, lelke kettészakadt, fele hegedűjében sírt, a másik fele Szatmárnémetibe szállt. Ő is, én is otthon jártunk. Ő vakfakínél, — én a temetőben, édes jó apámnál.

Szatmári Balogh Imre primás még csak a közelebbi múltakat látta, viszont én a régmúltakat kerestem a Szamos mentén fekvő kedves, nagyon kedves városban. Az emlékezés ígérete elfelejtette velem fehér hajamat, újra szőke voltam és fiatal. Mintha még csak tegnap libbent volna rajtam a „felsőbb-leányiskoláson” a kis kúrta vászon-tornaszoknya, derekam körül a piros-sál és repültem a gyűrűhintán a dicsőséges végcélig, a tornaterem menyegyzetéig. És mivel nem megengedett időben győztem, büntetést szenvedtem és keservesen sírtam. Le kellett térdelnem, nagyon szégyeltem magamat. Nagy volt a vétkem, de hát nagyon szerettem repülni, mindig feljebb, feljebb szállni.

A gondtalan lánghalások idejéből a hegedű csodás zengő beszéde ölelt vissza a jelenbe, amely még mindig sírt, panaszkodott. „Köd lepte be a Nagy-Szamosot... azt susogja minden nyárfa, hogy minálunk minden árva azóta”. — Istenem, hogy tud fájni az a kis hús darab, a szív, hogy a Nagy Szamosot be-lepte a köd...

Milyen jó volna, ha kedves szatmári Balogh Imrénk sok dermedt közönyös szívébe belehegedülhetné azt az örökéletű gyönyörű magyar nótát: „Szomorú a nyárfa erdő”, hogy ne felejtsük el az őseinktől örökölt jó szokást, a „sírva-vigadást”, melyhez egyedül nekünk magyaroknak van jussunk. Kedves szatmármegyei testvéreim, — vagyunk szép számmal Debrecenben — halljátok mit zokog szatmári Balogh Imre hegedűje? „Köd lepte be a Nagy Szamosot”.
Dr Boér Károlyné.

DEBRECENI 1×1

Debrecenben van egy utca, a Piac
Sok fényes bolt virít ott, mint a pipac
Oly igéző a sok pompás kirakat,
Mint mikor a tündér tavasz kifakad.

Csupa csoda... szemnek szívnek ingere...
Legremekebb holmival van mind tele.
Ékszer, ruhát, csillárt, bűtört, sert, bort, jót
Mindent kapsz itt és minden a legolesőbb.

S ugyanezt látod a kereszt utcákon,
Soha ilyen dús nem volt a karácsony.
Ez most az új debreceni egyszeregy:
Bolond, aki vásárolni messze megy.

— Egy angol katonai repülőgép angol repülő léggömbzárba ütközött, lezuhant és négy főnyi legénysége meghalt.

— Finnországnak karácsonyra hatalmas arányú karácsonyi ajándékozást szerveznek és a svédok vonatszámra fogják szállítani a karácsonyi élelmiszeres csomagokat.

— A „Budapest” nevű tengerjáró hajó századik tengeri útjáról csütörtökön érkezik vissza a esepeli szabad kikötőbe, ahol ünnepséget is rendeznek a hajó érkezősekor.

MOLNAR JÁNOSNÁL

Debrecen, Kossuth ucca 3.

KARÁCSONYRA SZÉP

Üveg- és porcellán-
készlet. - Alpakka-
evőeszköz, képkeret

— Svájc hadikiadása 1940 ben kettő és fél milliárd frank lesz. A jövő évi költségvetésben 73 millió frank hiány mutatkozik.

— Stefánzky Gyula üveges üvegcsiszoló és tüköröntő műhelyét Arany János u. 1 alá helyezte.

KARÁCSONYRA

illatszert, fésűt, manikűrkészletet legolesőbban Jóna és Józsa utóda
SOMOGYI DROGÉRIÁBÓL

— A nyitott előszobába besurrant egy tolvaj Dömsödi Ferenc ny. főkönyvelő Kandia u. 13. alatti lakásába és 160 pengő értékű tálibabáját ellopta. A nyomozás megindult.

— A Hadházi Zsigmond telepen megkezdett munkával 500-on felül emelték az inségmunkások számát. A karácsonyi ünnepek előtt a város szociális ügyosztálya felemelte az inségmunkások számát. Eddig a városi kerületben, temetőben, Salétrom utcán és a Mikepéresi úti rokkanttelep víz-telenítési munkálatainál foglalkoztak több, mint négyszáz inségmunkást. Most feltöltési munkákat kezdtek a Hadházi Zsigmond telepen és ennek révén 500-on felül emelkedett a foglalkoztatott inségesek száma.

D.vatos
retikülők

Tóthfalussytól

Dr Bo' disár Kálmán előadása a hajdú- telepítésekéről

A Népszerű Főiskolai Tanfolyam előadásorozatában ma, csütörtökön délután 6 órai kezdettel dr. Boldisár Kálmán nyug. városi tanácsnok tart magasszínvonalú, rendkívül értékes és újszerű előadást „A hajdútelepítések” címen.

A vetítettképekkel kísért előadásban a kiváló előadó nemcsak a kerületi hajdútelepítésekéről beszél, hanem úgy a Boeska István, Bethlen Gábor, Rákóczi György fejedelmek alatt történt hajdútelepítésekéről is. Rámutat arra, hogy több mint 40 telep volt a hat hajdú városon kívül, csak Biharban 22 ilyen település volt. Kifejti, hogy az egész Tiszavidéket színmagyar telepekkel lehetett volna betelepíteni a török uralom után. A nagyértékű előadás elé őszinte érdeklődéssel néz a közönség.

Gyászrovat

Horváth Sándorné Nagy Róza 63 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön délután 2 órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából, a református egyház szertartása szerint. Lakás: Dembinszky utca 30. — Dankó temetkezési intézet.

Horváth Pálné Horváth Teréz 73 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozóterméből a református egyház szertartása szerint. Lakás: Kinnási utca 39. Dankó temetkezési intézet.

Hadházi Lászlóné 33 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 1 órakor lesz a Köztemető IV. ravatalozóterméből. Dankó temetkezési intézet.

Özv. dr. nagyharangi Széke István Körner Vilma úrasszony elhunyt. Temetése péntek délután 3 órakor lesz a Köztemető II. a. ravatalozójából. Lakás: Szent Anna u. 34. A temetést Fehértói cég rendezi.

— Lelkészi jubileum. A biharmegyei Furta község református gyülekezete lélelemelő ünnepet ült lelképásztorának, Juhász Sámuel egyházmegyei tanácsbírónak furtai lelképásztorokdásának 25 éves évfordulója alkalmából. Az ünnepély istentisztelet keretében folyt le. Igéhirdetés után presbiteri díszülés volt, amelyen Molnár Vince esperes és még sokan mások köszöntötték a jubiláló lelkészt, aki meghatottan köszönte meg az üdvözléseket. Az istentisztelet előtt a r. k. egyház nevében Nyári Ignác esperes plébános üdvözölte a jubiláló lelkészt.

Debrecen, Ferenc József út 21.

Emlékezzünk

1914 december 14.

Hegedűs János, volt miskolci 10 honvédelmi alvezető, szakaszvezető a Lomanova-tól északkeletre Iwkowánál a leghevesebb oldalozó ellenséges tűzben szakaszával a legközelebbi kedvező kilövést nyújtó magaslatig bátran előnyomult és itt vitézül kitartott mindaddig, míg zászlójának többi részei is eleretudták küzdeni magukat. E példás magatartásával már eleve biztosította csapatának támadási sikerét. Jutalmul a kiscsüsti vitézségi érmet kapta.

— **Dr. Kürty Menyhért** dunáninneni katolikus főigazgató Debrecenbe érkezett és a piarista gimnáziumban felügyeleti látogatást tett, melyen a legjobb tanulmányi eredményt állapította meg.

— **Határházasság.** Ilyen is van már. A háború hozta természetesen. A napokban, — mint Brüsszelből jelentik, — ismét belga-francia „határházasság” kötődtek Armentieres közelében, a két ország határán. Két hét leforgása alatt ez már az ötödik ilyen házasság. Mind az öt esetben a főlegény francia katoná volt, a menyasszony pedig belga nő. A hadiállapot következtében az ilyen házasságok sem Belgiumban, sem pedig Franciaországban nem köthetnek házasságot, az esküvői szertartást kénytelenek tehát a két határország között megtartani s ekkor már a belga nő is francia állampolgárságot nyer és követheti férjét.

— **Amerikában is robbannak az olajvezetékek.** Kedden a Shell Union Company birtokában levő olajvezeték hatalmas robbanás következtében több mint 40 mérföldnyi hosszúságban felszakadt és csaknem teljesen elpusztult. Egy ember életveszélyes sérüléseket szenvedett. Az olajvezeték tulajdonosai legalább 350.000 dollárra becsülik a kárt.

Jó és olcsó
a Darmor. Beváltja, amíg él.
Nincs vele bajlódás, teafozós,
rossz íz. — Jóízű hashajtó a
Már 14 fillért a gyógyszerárban. **DARMOR**

— **Bukarestben beomlott egy ötemeletes ház.** A román főváros egyik külső kerületében kedden délután összeomlott egy épülőfélben levő ötemeletes ház. A romok alól eddig két holttestet emeltek ki. Több munkás súlyos sérülésekkel kórházban fekszik. Vélhetően kétféleképpen történt, hogy a halottak száma sokkal nagyobb.

— **Általános bérmozgalom Jugoszláviában.** Belgrádból jelentik: Az élénk niszterák állandó drágulása általános bérmozgalom indított meg Jugoszláviában. Kedden bosnyák bányászai általános bérmozgalommal kezdtek el. A kereseteket és felkérte, vigye keresztül, hogy a béreket 40 százalékkal emeljék. A jugoszláviai munkáskamara központi titkársága emlékiratot juttatott el a kormányhoz s legalább 20 százalékos általános béremelést kér, hivatkozva arra, hogy a mai bérek mellett a munkásság életszínvonala legalább 20 százalékkal alacsonyabb, mint volt az európai háború kitörése előtt.

— **Súlyos vasúti szerencsétlenség Németországban.** A Német Távirati Iroda jelentik: egy Hagen-Vorhalelő Wetter-Ruhr-félfő kútú személyvonat kedden este, eddig még tisztázatlan okokból összeütközött egy Wetter-Ruhr-ből érkező személyvonattal. Az eddigi jelentések szerint a szerencsétlenségnek 17 halálos áldozata van, 14-en súlyosan, 27-en könnyebben sebesültek meg.

A Kúria jóváhagyta a dohányuccai bombamerénylők büntetését

Budapest, dec. 13. Ez év február hó 3-án délután hat óra után, amikor a Dohány utcai zsinagógából istentisztelet után a hívők eltávoztak, a templommal szemben lévő ház tetejéről kézigránátokat dobta az embercsoportba s a felrobbant bombák 22 embert súlyosan megsebesítettek.

A nagy apparátussal megindult nyomozás kézrekerítette a merénylőket, akik felett a budapesti büntetőtörvényszék ötös tanácsa, mint különbírótság ítélték. A törvényszék bűnösnek mondotta ki Kenyeres Jenő kereskedőt, Szabényi-Schandl Győző műszerész tanoncot, továbbá Gombai Horváth János kifizetőt és Madaras László villanyszerelő tanoncot, mint bűnsegédi bűnrészeseket, 22 rendbeli gyilkosság büntetésének kísérletében, valamint az állami és társadalmi rend erőszakos felzárkására irányuló bűntettben és ezért Kenyeres Jenőt életfogytiglani, Szabényi-t tízévi, Gombait ötévi, Madaras pedig háromévi fegyházra ítélte, míg egy fiatalkorú és fiatalkorúak fogházában kitöltendő négyesztendi fogsággal büntelték.

Semmiségi panaszok folytán ma került az ügy a kúria elé. A bűnügyi iratok ismertetése után Moldoványi Géza

koronaügyész helyettes vádbeszédében Kenyeres és Szabényi-Schandl büntetésének helybenhagyását, a többiek büntetésének pedig felemelését indítványozta.

Hosszú tanácskozás után hirdette ki ítéletét a kúria, melyben a semmiségi panaszokat elutasítva a törvényszék ítéletét jogerőre emelte.

Az ítélet indokolásában megállapította a kúria, hogy a Hungarista Mozgalom és az ebből alakult Rendvédelmi Csoport, továbbá a Fekete Front is a Szálasi-féle mozgalomból keletkezett. Azt már jogerősen megállapította a kúria, hogy Szálasi Ferenc államelforgató mozgalmat vezetett, ebbe kapcsolódott bele a vádlottak, akik már régebbi idő óta tárgyaltak maguk között a bombamerénylőről, hogy annak elkövetésével a pártban érdemeket szerezzenek. Ez a tény igazolja azt is, hogy a cselekményt előre megfontolt szándékkal követték el.

A kúria megítélése szerint a törvényszék helyesen minősítette a vádlottak cselekményét. Bizonyos az is, hogy a használt kézigránátok alkalmasak voltak emberélet kioltására.

Egy szegedi joghallgató váratlan „előadása” a tanteremben, melyért bíróság elé került

Szeged, dec. 13. Az elmúlt év novemberében meglepő események játszódtak le a szegedi egyetem egyik jogi tantermében. A délelőtti órákban a tanteremben több, mint száz joghallgató gyűlt össze, hogy a tanrendben kövélkező tanár előadását meghallgassák. A professzor órája azonban közbejött akadályok miatt elmaradt, ekkor váratlanul a katedrara lépett Liszka Nándor harmadéves joghallgató és kijelentette, hogy az elmaradt óra helyett ő tart előadást az összegyűlt hallgatóknak. Még mielőtt bárki ellene szólhatott volna, Liszka nagy beszédhez fogott, amelynek során politikai kérdésekről beszélt. Kijelentései között foglalkozott Imrédy Bélával, a kormány akkori elnökével és a joghallgatók előtt többek között olyan kijelentést tett, hogy „Imrédy Béla angol kém” és váratlan kijelentést azzal töltötte meg, hogy Imrédy miniszterelnök elárulta az angoloknak.

— **Új bolygó, amelynek fénye két-százötvenszer nagyobb a napénál.** Newyorkból jelentik: A pasadenai csillagvizsgáló új R-típusú óriás égitestet fedezett fel, amelynek fénye 250-szeresen fölülmulja a napét és amely csak az óriási távolság miatt nem látszik.

IRÓGÉPEK HURAY, (parkomara) JAVITÁSA T. 17-93

— **Elutasított petíció.** A zalaegerszegi egyéni választókerületben, mint ismeretes, a keresztény párt programjával dr. Tassó Kristófot választották meg képviselővé, ifj. Eitner Sándor nyilaskeresztes párti jelölttel szemben. A választás ellen Kálmán-Károly budafoki lakos és társai panaszt nyújtottak be a közigazgatási bírósághoz, kérve a választás megsemmisítését. A közigazgatási bíróság most megtartott tárgyalásán elutasította a panaszt.

hogy Hitler meg fogja szállni Csehországot.

Liszka Nándor egészen szokatlan és váratlan egyetemi „előadása” után Imrédy Béla akkori miniszterelnök sérelmére elkövetett fölhatalmazásra üldözendő rágalmazás vétsége című emelt vádat az ügyészhez. Az ügy fő tárgyalását hétfőn tartotta meg a szegedi törvényszék. Ítéletre azonban nem került sor, mert Liszka Nándor már korábban olyan kijelentést tett, hogy sajnálja „előadását”, hajlandó Imrédy Béla ellen elgőzölt eladást tartó joghallgató kijelentette és jegyzőkönyvbe mondotta, hogy azóta belátta, hogy félrevezette tette meg valóban kijelentéseit, amelyeket mélyen sajnál és amelyekért ünnepiesen bocsánatot kér. A törvényszék jegyzőkönyvbe vette az elégtételt nyújtó nyilatkozatot, amire az ügyész közölte, hogy az elégtételt elfogadja és ezért a vádat eljéti.

Nagy politika magyar tükörben

Budapest, dec. 13. Az Országos Nemzeti Klub szerdai összejövetelén vitéz leveli Kozma Mihály ny. belügyminiszter tartott előadást „Nagy politika magyar tükörben” címmel. Előadása bevezető részében megállapította, hogy a mai európai helyzetnek tulajdonképeni előidézője a párizsi körüli békék voltak. Vázolta, hogyan rázta le Németország magáról elsősorban belső vonatkozásban a versaillesi béke bilincseit, azután külpolitikai vonatkozásban hogyan tért át a dinamikus és imperialista politika útjára. smertette az angol és francia háborús célokat és a semlegesek magatartását és hosszan foglalkozott az európai politika színpadán újra megjelenő részben Oroszország szerepével.

Végül rátért az európai keretben a magyar külpolitikára, amelynek az irányvonala 1920 óta napjainkig töretlen és egyenes. Kitért a magyar politika német, olasz, orosz és egyéb vonatkozásaira, majd pedig a finn példára hivatkozva megállapította, hogy egy számbelileg kis nép is óriási teljesítményekre képes, ha bensőleg egységes, felkészült és elszánt előadásának végső konklúziója az volt, hogy a Duna völgyében és a Kárpátok medencéjében Magyarország nélkül, vagy Magyarország ellenére politika nem képzelhető el.

Pulloverek, sportharisnyák, jégzoknik, síkesztyűk, kesztyűhuzatok a Cserkészboltban Ferenc József-út 26.

Időjárás

Hazánkban a nap folyamán az időjárás száraz, de borús, este pedig különösen délkeleten ködös volt. A hőmérséklet az ország nyugati és északi s élein 3—5, délkeleten csak a fagypontra emelkedett, este pedig ország-szerte a fagypontra körül váltakozott.

Jóslás: Északkeleti légáramlás, több helyen köd, néhány helyen, főként délen és keleten havasodás, havazás. A hőmérséklet alig változik.

LEGUJABB

London, dec. 13. A tengerügyi hivatal jelentik, hogy elhatározta további három ágyunaszád visszavonását a Jangcse folyóról az európai háborúval kapcsolatos okokból. Ezzel csupán két ágyunaszád marad az őrszolgálat ellátására a Jangcse folyón az eredeti tüz helyett.

— **Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedőknek reggel felkeléskor egy fél pohár természetes Ferenc József keserűvíz — a legkisebb erőlködés nélkül igen könnyű székürülést biztosít, azonkívül a gyomor- és a belek működését előmozdítja és kielégítő anyagcserét hoz létre. Kérdezze meg orvosát!**

Közzgazdaság TERMÉNYTÖZSDE

Búza tiszavidéki, felsőtiszai dunatiszaki, fejmegyei, dunántúli, kisalföldi 77 kg-os 19.95, 78 kg-os 20.45, 79 kg-os 20.75, 80 kg-os 20.95 P, rozs pestvidéki 15.10—15.35, rozs más 15.39—15.55, takarmányárpa Ia 65—66 kgs 17.60—17.85, középminőségű 17.10—17.35, sörárpa kiváló 21.50—22, prima 20.50—21, sörárpa 19.60—19.85, zab elsőrendű 19.60—19.75, középminőségű 19.30—19.40, tengeri 18.50—18.65 P.

FERENCVÁROSI SERTÉSVÁSÁR

A szerdán tartott ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 3099 darab sertést és 42 darab süldőt. A vásári állományból angol hússertésfelhajtás 1263 sertés és 35 süldő. Az irányzat kedvező. Árak szerdett sertés I. 92—98 fillér, kivételesen 100 fillér, III. 70—81 fillér, angol sonkasertés II. 82—92 fillér, exportzsir márkázott 160 fillér kilónként.

TERMÉNYPIACI ÁRAK

1939 december 13.
Búza 19.50, tengeri: új nemes 16.35—16.50, csöves 12.40, lucerna 9.00—10.60, széna 9.00, lóhere 8.00—9.50, búkköny 6.50, cukorrépa 3.20, takarmányrépa 2.10—2.50, rozsszalma 2.20—2.50.

Hasznos karácsonyi ajándékok kaphatók

SESZTINA LAJOS

vásnagykereskedésében

DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-ÚT 23.

Tolltollak, csavarirónok, emlékkönyvek, fotoalbumok, levelepapírok olcsón

KARÁCSONYI VÁSÁR

PAPIRÜZLETÉBEN · SZINHÁZATJÁRO

SPORT

Az első hely kérdését dönti el a Bocskai-Kispest mérkőzés

A debreceni nagyerdei Stadionban a szezon legérdekesebb mérkőzését játsza vasárnap délután félkét órai kezdettel a Bocskai és Kispest csapata. Ezen a mérkőzésen dől el az első hely kérdése. Ha a Kispest győz, akkor vitathatatlan őszi első, ha veszít a negyedik helyre is lezuhanhat. A Bocskainak viszont, ha a mérkőzést megnyeri és a Kassa elleni megvívott mérkőzését újrajátszák, a hetedik helyen sikerül befejezni a szezont.

A Kispest legyőzése azonban nem esekély feladat, bár a Bocskai-t mai együttesével erre a bravurra is képesnek tartjuk.

Hosszú évek óta nem történt meg, hogy a nagygyűlési triáslást az Újpest Ferencváros, Hungária hármast megtudta volna előzni más csapat. Az idén a Kispestnek bravuros szezont után sikerült ez. Vitathatatlan, hogy a Kispest csapata az NB-nek ma legjobban együtt levő egyesülete, melyben nemcsak a csapatszellem remek, hanem egyenként is kitűnő játékosokból áll. Kapujában a fiatal, nagyszerű kapustehetség, a kétméteres Boldizsár áll, aki már válogatott mérkőzéseken is megbízható, hogy méltó utóda a Szákoknak, Amseleknek, Plattkóknak. Az Olajkár I.—Ónodi hátrvédő pár kemény, kitűnően rugó, pompása romboló védelmi kettős. A fedezet sor legjobb embere Zalai, aki egyik legjobb középfedeztünké nőtt fel. Általában azért még aránylag ebben a csapatrészen található a Kispestnek a legkevesebb klasszis játékos. Annál félelmetesebb erejű a kispesti csatársor. Kincses és Kalocsai személyében két válogatott nívót képviselő, gyors, jól beadó, veszedelmesen levő szélsője van a csapatnak. Nemes nemcsak elsőrangú rutiné, hanem az NB góllövő listájának is vezetője. Olajkár II. még nála is félelmetesebb lövő, míg a balösszekötő Déri már sokszor megkeserítette a Bocskai életét Remekül keveri a labdát, fáradhatatlanul játsza a modern összekötő játékát, ő csapat motorja. Emellett 20—25

méterről megeresztett lövései halálos biztonsággal súvöltének sarokra.

Ezzel az együttessel veszi fel a küzdelmet vasárnap a Bocskai és a debreceni közönség azt várja, hogy megismétli a Ferencváros elleni bravurját. A Bocskai-nál csak a balösszekötő posztja kérdéses, itt négy jelölt van: Pály, Szilassy, Sándor és Palotás. Ha Szilassy rendbejön, ő foglalja el ezt a posztot, ha nem akkor Pály a legesélyesebb jelölt, bár Sándor szerepeltetése is ismét előtérbe került. Egy bizonyos, a debreceni közönség ritkán látott szép, élvezetes küzdelemben gyönyörködhet a jelenleg legjobb magyar csapat és a Bocskai bajnoki harcában.

Elmérkőzését fél 12 órai kezdettel a DMTE játszik, a Bocskai II. csapatával Kubint játékeztető vezető a Bocskai-Kispest mérkőzést. Partjelzőkül dr. Thomas Henrik és Budapesti Szöllősy vannak kijelölve.

A NYTVE-vel folytatott tárgyalásokat a Bocskai, hogy a nyíregyházi NBB csapat játszon előmérkőzést a Bocskai II-vel a vasárnapi mérkőzés előtt. A tárgyalások azonban nem vezettek eredményre.

A Bocskai óvása sikerrel kecsesgét. A Kassa elleni megvívott mérkőzés ügyében kihallgatják Tamássy László KLASZ főtájtart, Csaba és Horényi partjelzőket, valamint Fábrián szövetségi másodkapitányt, aki a mérkőzés után kijelentette, hogy Móré lövése szabályos gól volt. Ha a december 18-iki ülésen Vághy egyesbíró megemlésként a mérkőzést, akkor az idén meggyeszer Bocskai-Kassa mérkőzést lát a debreceni közönség.

A játékeztetők körül általában sok baj van újban ismét. A Ferencváros —Gamma mérkőzéssel kapcsolatban a Fradi, a Bocskai—Elektromos mérkőzés után a Bocskai van tele panasszal a játékeztetőkre. A DIMÁVAG—BSZKÁRT mérkőzésen pedig Palásti játékeztető és Marót partjelző között volt nézeteltérés a játékidő leteltének jelzése körül. Ebből kifolyólag eljárás is indul Marót partjelző ellen a jelenlevő Gálffy András indítványára.

A Ferencváros—Újpest mérkőzést Podupski jugoszláv játékeztető fogja vezetni. A Ferencváros változatlanul az amatőr Suhai, Ortutay és Horváth II-vel áll ki a rangadóra.

APRÓHIRDETÉSEK

Házasság
Intelligens fiatalember privát házasságközvetítőt keres „Állás”-ban jellegére. 1494

Alkalmazást nyer férfi
Kifutóflót, lehetőleg kéreppárral felvezek Kővesi, Telek u. 94. 1474

Alkalmazást nyer nő
Leányok diótörésre és kifutóflót felvételnék, Csapó uca 31. sz. udvarban hátul. 1496

Alkalmazást nyer nő
Szakácsnő december hó 15-ére felvételnék, Kossuth uca 15. 1495

Alkalmazást nyer nő
Férfi szabószághoz kifutó és kézilány felvételnék, Sas uca 2. 1499

Alkalmazást nyer nő
Férfiingyarrónó felvételnék, Csillag u. 82. 1483

Alkalmazást nyer nő
Hölgyfodrász kisasszony állandóra, vagy kisegítési felvételnék, Vad, Kút uca 34. 1479

Alkalmazást keres nő
Német kisasszony délutáni órákra gyermek mellé ajánlközik, Csapó u. 41. keresztépület. 1487

Háztartási alkalmazott
Bejárónó ebédutáni munkára felvételnék. Jelentkezni: 2—3 óráig Kossuth uca 42. em. 1485

Ajánlat
Bejárónó könyvvél 3—5 között felvételnék, Hajó uca 4. 1467

Ajánlat
Varrógép alkatrész minden géphez kapható. Javítások jótállással, használt gépek tele Eisenberger, Csapó uca 101. sz. alatt 106 12. 16

Ajánlat
Koresolyák 2.50-től, vilánykörte csere 20 fillér, Rádiók, gramfonok, s gramfonlemez, díszlámpák. Vagyonmentő Hunyadi u. 22 704 12 29

Ajánlat
Sodronyágybetétek, és sodronykerítések, drót fonatok, lábtörölők, vaságyak, mosdóállványok gyermekágyak, álló ruhafogasok készülnek Ot tónál, Rákóczi uca 13. alatt. 1335

Ajánlat
Parthie s maradékvásár szövet, vászon, damaszt, ág- és fehéreneműekben Kertész Sándorné, Degenfeld-tér 3. 839 12 31

Ajánlat
Gyermek és iskolacipők, fiú és férfi cserkészbakkancsok, legolcsóbban, Ókrós saját készítményű raktárából, Sas uca 1. 931 12. 25.

Ajánlat
Grafológusnő biztos analízist nyújt mindenki írásából érdeklődőknek Széchenyi uca 43. 1395

Hó- és sárcipőt szakszereven javít, Nagy Károly Batthyány u. 10. sz. 447 12. 24

Varrógép, vétel, csere, s eladás. Javítások szakszerűen a legolcsóbban Keszler, Széchenyi uca 1. sz. 105 12. 16

Alma, Jonathán, aranyparmen és londonpepin, kélőja 40 fillér, aszalt-szilva 80, gesztenye 96, füge 1.10, mazsola 1.40, mogyoróbél 3.20, dióbél 3.60 P. Dilogyümlöcs-csarnok, (Bika mellett). 1238 1. 10.

Karácsonyi képkereteket Gajdos aranyozó s képkeretezőnél készíttete. Ferenc József út 63. udvarban. 838 12. 31

Szódólé, zsiroshordó, boros- és káposztáshordó, állandóan raktáron. Javítások gyorsan készülnek, Nap u. 4. 1484

Élelmiszer ital
Bor literje 55 fillértől Benyátsuánál, Tiszapalotában és Péterfia uca 11. sz. alatt. 90 12. 31

Mindenféle fajalmák, s aszalt szilva, mogyoró stb. nagyban s kicsiben. legolcsóbban Schvarcz Mórné, Hatvan uca 65. szám alatt. 1155

Karácsonyra, újévre csak Tokaji bort vegyen Kitűnő szamorodni 1 P literje, Vár uca 2. szám Dobárnál. 1488 12. 24

Jonathán alma kapható termelőnél, Eötvös uca 53. szám. 1452

1 kg. Belflör alma ———— 58
1 kg. nagyon szép Jonathán alma ———— 68
1 kg. téll pergament körte ———— 68
1 kg. füge ———— 98
Dióbél, mogyoró, mandula, mazsola, legolcsóbban nálunk szereshető be.
Gödény csemegeüzlet Csapó u. 7.

Zamatos háziabir az ismert kiváló minőségben literenként kapható Poroszlay út 73. 1471

Ha tisztánkeztelt fajtort akar inni, vegyen 25 literenként 14 pengőért sajtátermésű, Cserepes uca 3. 1498

Teljes ellátás

Kellemes lakás, finom koszt a Hungária panzióban, szobák napokra és hónapszámra, Ferenc József út 59. telefon: 23-39. 800 vv

Kereslet

Friss fejőstehenet, 18—20 literest, fiatal kerek. Címét kérem „Pirostarka” jellegre a kiadóhivatalba leadni. — reggel 8 órától. 782 vv

Mosott rongyot vesz a nyomda, József kir herceg uca 1. vv.

Veszek bútort, zálogjegyvet, varrógépet, irodaberendezést, ingóságokat. Hívásra jövök. Csapó uca 16. 115 1. 27

Üzlet, műhely, raktárhelyiség

Fűszertüzet lakással kiadó. Cím a kiadóban megtudható. 470

Tüzelő anyagok

Száraz vargafa. Elsőrendű ádamvölgyi szén beszerezhető Grünfeldnél, telefon: 29-82. Hatvan uca 21. 77 1. 10.

Tűzfűt, szemet, vásároljon legolcsóbban Vágó tüzfű- és szénkereskedőnél, Margitfürdő mellett, tel.: 10-24. 1080 vv

Fűrészpör minden mennyiségben kapható a Lusztbaum fatelepen — Kishegyesi út 5. 1455

Hangszer

Zongorák eladása, javítása, hangolása, vidéken is. Tanczer hangszerkészítő, Batthyány uca 1. emelet. 680 12. 28.

Gramofon, világmárkás tökéleteshangú, új művészelemekkel, eladó. Rothermere uca 57. sz. hátsó lakás. 1490

Hegedű, jó hangú, eladó, Werbőcsy uca 6. jobbra. 1476

Bútor

Rekaméket, hencserket, fotéleket, olesón készit, Szabó kárpitos, — Szent Anna ucaal városi bérház. 840 12 31

Kiadó lakás egyszobás

Üdvari szoba ismét kiadó azonnalra, Erzsébet uca 75. szám. 1475

Kiadó egy szép szoba, délelőtti háziumunkáért. Paacsirta uca 58. 1501

Kiadó lakás kétszobás

Kiadó lakás 2 parkettes szoba, Piac uca 75. sz. alatt, I. emeleten. Ertekezni ugyanott ügyvédi irodában. 1024 vv

Kiadó modern két szoba konyha, spájz, a konyhában vízvezeték a műzeum szomszédságában. Érdeklődni: Cserepes u. 3. szám. 1497

Kiadó lakás háromszobás

Kiadó az Iparkamara épületében hatszobás, s összkomfortos központi-fűtéses lakás, 1940 évi május elsejére. 1324

Butorozott szoba

Butorozott ucaal szoba, belvárosban, teljes ellátással, azonnal kiadó. Domb uca 14. 1458

Csinosan bútorozott udvari szoba, 15-ére kiadó, Nemzetőr uca 3. balra első ajtó. 1491

Piac ucaán két bútorozott szoba, egyik iroda, kiadó. Piac uca 44. sz. földszint. 1500

Magános hölgynek egy elegáns bútorozott szoba két személynek kiadó. Cím a kiadóban. 1481

Butorozott ucaal szoba kiadó. Táskagramofon eladó. Péterfia 30. 1466

Elveszett

Elveszett kockás vászon táblájú elszámolási könyv. Megtaláló sziveskedjék 5 P jutalom ellenében Huszár uca 9. alatt leadni. 1502

Vegyés

Őcskavasat nagy mennyiségben, folyó hó 17. napján, délelőtt 10 órakor elárverez a hajdúhadházi ref. egyház, a gondnoki hivatalba 1440

Ingóságvétel

Zálogcédulát, látszóveket, alpakka étkezésleket, régi bútorokat, régiségeket legmagasabb áron vásárol Ingóságközvetítő, püspöki palota, telefon: 11-99.

Szarvas s özagancsokat megvételre keres báró Waldbott borozó, püspöki palota. 1413

Ingóság eladás

Antikkomót, modern hálo, ebédlo, rekamié eladó Ugyanott raktárhelyiség kiadó. Kossuth uca 49. szám. 1415 1. 12

Kovácsfűrógép eladó Siposné, Burgondia uca 2. szám. 1493

Kitűnő állapotban levő 1 darab kétszemélyes DKW 50-es Steyr, Opel, Olimpia s Fiat Topolinó autó eladó. Szoboszlánál, Széchenyi uca 24.

Szilbunda, alighasznált eladó. Megtekinthető: Ilyés szücsnél, Pannónia szálló. 1489

Meissenii altivén nappel, díszlámpa, festmények eladók Vörösmarty uca 19. szám. 1486

Gazdasági eszközök

Vetőgép *húsz soros, Mellichar, kiváló karban jutányosan, Révész Hunyadi uca 21. 1446

Jókarban levő cseplőgar nitúra, teljes felszereléssel eladó. Szabó Antal, H. Szoboszló, Kőtelestanya. 1442

Ingatlant keres megvételre

KÉSZPÉNZZEL megvételre keresek Debrecenben és környékén — vagy Hajdú megye területén 5—6 hold szőlőgyümölcsöst, jó lakóházzal. Ajánlatokat: Tóth Gergelyné, Debrecen, Ajtó uca 26. sarok üzletbe kérek küldeni, bármikor. 488 12. 12

Készpénzzel vennék kisebb családi házat, belső ségen, nyolcezerig. Cím a kiadóhivatalban. 1482

Eladó ház

Kedvező fizetési feltételek mellett eladó házak: Apaffi uca 67. Wesselenyi uca 93. sz. Türr István uca 8. sz. Zugó uca 5—7. sz. Salétrom uca 24. Déli sor 23. sz. Ujj uca 22. Érdeklődni lehet: Alföldi Takarékpénztárnál. 1326 vv.

Eladó föld

Bocskay kertben öt hold szőlő, gyümölcsös, épületekkel, jutányos áron eladó. Két részben is. — Cím a kiadóban. 1349

Kertföld Köntöskert Bezeredy uca 13. két részben is, 1400 öl eladó Balázs, Rákosi Jenő u. 5. szám. 1421

Eladó állatok

Faj fehér pull kölyök eladó. Varga u. 31. 1454

Két darab kövér sertés eladó. Kandia u. 9. 1477

Kövér sertés, fiatal 140 és 100 kilós eladó Dózsa uca 18. sz. 1472

Eladó egy darab 130 kg. zsírsertés, felébe is. — Szegfű uca 4. 1468

Kuruc uca végén, Gerébny-tanyán van egy finom, egyéves 210 kilós angol malac eladó. 1469

Eladó egy darab 170 kg zsírsertés, Bercsenyi u. 91. szám. 1492

**Szerkesztőnő felkérés: PÁLFI JÓZSEF
Kiadó felkérés: IFJ. SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadó és nyomja: TISZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY**